

J.C. PHILPOT

*Wat is het
dat een zondaar
zalig maakt?*

J.C. PHILPOT

Wat is het
dat een zondaar zalig maakt?

Een gewichtige vraag beantwoord

Vertaling en inleiding van S. Houtekamer

DEN HERTOOG - HOUTEN

Inhoud

Inleiding	7
Wat is het dat een zondaar zalig maakt?	
Een samenspraak tussen een kappersknecht, een methodistenpredikant en een opmerker, door James Shuttleworth	13
Woord vooraf	15
De samenspraak	17
1. Een vraag om onderwijs	17
2. Wat is volgens de predikant de oorzaak van de zaligheid?	18
3. Hoe wordt een zondaar zalig gemaakt?	21
4. Hoe wordt een zondaar aangenomen?	23
5. De reactie van Opmerker op de leer van de predikant	24
6. Wat is de opvatting van Opmerker over de vrije wil?	26
7. Opmerker beschuldigd van antinomianisme	31
8. Het oordeel van de kappersknecht over het besprokene	37
Wat is het dat een zondaar zalig maakt?	
Een antwoord op deze belangrijke vraag door J.C. Philpot	39
Woord vooraf	41
1. De zaligheid beschouwd als een daad buiten ons	45
Waaruit de zaligheid bestaat	48
2. De zaligheid beschouwd als een inwendige daad	57
Wat is zaligheid?	66
Waaruit de zaligheid niet bestaat	70
Conclusie	72
De innerlijke vruchten die ze voortbrengt	76
De uitwendige vruchten die ze voortbrengt	78

© 2001 Den Hertog B.V., Houten
ISBN 90 331 1535 2

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij digitaal, elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inleiding

Op het eind van de achttiende eeuw werd een samenspraak gepubliceerd, waarin een kappersknecht, een methodisten-predikant en een opmerker van gedachten wisselden over geloofszaken. De titel van de samenspraak was: *Wat is het dat een zondaar zalig maakt?*

In de boeiende biografie over het leven van J.C. Philpot vermeldt de schrijver, J.A. Saarberg, deze samenspraak. Hij schrijft dat de uitgever, John Gadsby, aan Philpot een klein geschrift had toegestuurd, met het verzoek om een antwoord te geven op de vraag die in de samenspraak gesteld werd. Het was zijn bedoeling om het dan in zijn geheel uit te geven. Als vermoedelijke schrijver van deze samenspraak noemt Saarberg William Gadsby, de vader van John Gadsby.

De huidige hoofdredacteur van de *Gospel Standard*, de heer B.A. Ramsbottom, schrijft in zijn *History of the Gospel Standard Magazine* over het antwoord van Philpot: 'Het was in het jaar 1838 dat Philpots befaamde antwoord op de vraag: "Wat is het dat een ziel zalig maakt?" werd gepubliceerd. Vele malen is het in pamfletvorm herdrukt.'

Bij nader onderzoek blijkt de samenspraak toch niet afkomstig te zijn van William Gadsby, maar van James Shuttleworth, die van 1788-1826 predikant was van een gemeente van de 'Particular Baptists' (Bijzondere Baptisten). In het blad *The Christian's Monthly Record*, dat rond 1880 gedurende een aantal jaren naast de *Gospel Standard* verscheen en dat door John Gadsby werd uitgegeven, stond in 1881 een ingezonden brief van een zekere Catlow, die aan de redactie schreef: 'Toen ik het blad van deze maand las, zag ik dat u zich niet kon herinneren wie de schrijver was van *Een samenspraak tussen een kappersknecht en een metho-*

distenpredikant. Zijn naam was James Shuttleworth, baptisten-predikant te Cowling, Kildwick, dichtbij Skipton Craven, in het graafschap Yorkshire.'

In de samenspraak is het de kappersknecht die de methodisten-predikant vraagt uit te leggen wat een verloren zondaar zalig kan maken, met de bedoeling de verkeerde leerstellingen van de methodisten aan te wijzen. In het gesprek tracht de heer 'Opmerker' de leer van de predikant te corrigeren en de dwaalingen in die leer aan te wijzen. Misschien heeft de schrijver aangevoeld dat het antwoord toch niet helemaal duidelijk was. Het gesprek eindigt in ieder geval met de vraag van de kappersknecht aan de predikant om toch nog een duidelijker antwoord te geven waarin dit grote werk van zaligmaking gelegen kon zijn. Het verhaal speelt zich af in een tijd dat de pruik nog door geestelijken gedragen werd, want de kapper heeft het druk met het opmaken van pruiken, die daartoe op een houten hoofd werden geplaatst, het zogenaamde kappersblok.

De kerk in Engeland was in het begin van de achttiende eeuw in diep verval geraakt. De prediking was sterk moralistisch. De nadruk werd gelegd op het leiden van een fatsoenlijk leven; over zonde en genade werd niet gesproken. Daarin kwam verandering toen er door een aantal jonge mannen in Oxford, verenigd in een 'Holy Club', een grote geestelijke opleving tot stand kwam: de 'Great Awakening'. Het waren vooral George Whitefield en de gebroeders Charles en John Wesley die de leiding van deze beweging op zich namen. Ze hadden maar één ideaal, namelijk om als middel in Gods hand gebruikt te worden om zielen te redden van een eeuwig verderf. Van vroeg in de morgen tot 's avonds laat waren ze op pad om te prediken. Bekend zijn hun samenkomsten in de open lucht, waarbij ze het Woord verkondigden aan duizenden toegestroomde hoorders tegelijk. Ze kregen de spotnaam 'methodisten', omdat ze zich bij hun bidden, vasten en bijbellezen aan vaste vormen gebonden voelden. Ze

namen deze spotnaam over en zeiden: 'Ja, we zijn methodisten, omdat we de vaste methode, de vaste lijn van ons leven ontleen aan de Bijbel.' Bij hun prediking werden de verschrikkelijkheid van Gods toorn over de zonde en de helse straffen in felle kleuren afgeschilderd, met het doel de toehoorders tot een diep besef van hun verloren staat te brengen. Velen die onder hun gehoor zaten, kwamen krachtadig tot bekering.

Hoewel ze de leer niet op de voorgrond stelden, ontstond er toch onder de methodisten al spoedig groot meningsverschil over verschillende leerstukken, waaronder de leer van de uitverkiezing, de verzoening, de vrije wil en de volharding der heiligen. Whitefield nam een calvinistisch standpunt in en John Wesley een arminiaans standpunt. Dat blijkt heel duidelijk uit de brieven die Whitefield in 1740 vanuit Amerika aan Wesley schreef. Whitefield was daarheen gereisd voor een evangelisatie-campagne. Hij schreef daarin o.a.: 'Hoe meer ik de geschriften van de ervarenste mensen onderzoek, en de bevindingen van de meest bevestigde christenen, hoe meer ik verschil van uw opvatting wat betreft het niet zondigen, uw ontkenning van de leer van de uitverkiezing en de volharding der heiligen.' John Wesley had in een preek over Romeinen 8:32 de calvinistische leer van de predestinatie een godslastering genoemd. Zijn broer Charles nam een minder vijandige houding aan tegenover de leer van de uitverkiezing. Whitefield verdiepte zich meer en meer in de oude puriteinse theologie, waardoor de kloof tussen hem en John Wesley wat de leer betreft steeds groter werd. Toch heeft God hen, ondanks hun grote verschillen, willen gebruiken tot heil van duizenden, die in de Kerk van Engeland geen voedsel voor hun ziel vonden.

Op de stelling van Wesley dat een zondeloze volmaaktheid in dit leven mogelijk zou zijn, antwoordde Whitefield: 'Het spijt me, waarde heer, uit vele brieven te vernemen dat het erop lijkt, dat u schijnt te geloven dat een zondeloze volmaaktheid in dit leven

bereikbaar is. Ik verwacht niet dat ik ooit zal kunnen zeggen dat ik de inwonende zonde kwijt ben en dat deze in mij vernietigd is, voordat ik mijn hoofd neerleg en de geest geef. Beste meneer, wat is het bovendien een naïeve dwaasheid om volmaaktheid op te hemelen en de leer van de volharding te kleineren! Maar u zult tot deze en vele andere onzinnigheden vervallen, daar u de uitverkiezing niet wilt erkennen, omdat u deze niet kúnt erkennen zonder te geloven in de leer van de verwerping. Wat is er dan zo verschrikkelijk in de verwerping? Ik zie geen godslastering in het vasthouden aan die leer, als ze op de juiste wijze wordt uitgelegd. Als God allen voorbij had kunnen gaan, dan mag Hij sommigen voorbijgaan. Oordeel of het niet een veel grotere godslastering is te zeggen: "Christus stierf voor zielen die nu in de hel zijn." ' Whitefield leed onder dit alles. Tot een vriend sprak hij: 'Ik vrees dat sommigen tot droevige dwalingen vervallen; maar dit gebeurt tot onze beproeving, vooral tot die van mij.' Hij vreesde dat dit tot een algehele verwijdering zou leiden en wilde liever niet over deze punten van gedachten wisselen. Hij schreef aan Wesley: 'Wat de leer van de uitverkiezing betreft en de volharding van hen die in Christus zijn, daarvan ben ik nu tienduizendmaal meer overtuigd dan toen ik u voor het laatst zag. U denkt er anders over. Waarom zouden we dan daarover redetwisten, wanneer er toch geen mogelijkheid bestaat dat we elkaar kunnen overtuigen?'

Zowel Whitefield als Wesley hadden hun medestanders. De door de methododistenpredikant in de dialoog genoemde Fletcher, die uit Zwitserland afkomstig was, stond aan de zijde van John Wesley. In een van zijn boeken schreef Wesley: 'Ik ben niet in staat om te preken, maar gelukkig heb ik hulp gekregen vanuit de bergen van Zwitserland.' John William Fletcher was een zeer ijverig en vroom man, maar hij was tevens een groot bestrijder van het calvinisme, in het bijzonder van de leer van de uitverkiezing en de leer van de volharding der heiligen. Ook hij streefde

naar volmaaktheid. Hij keerde zich vooral tegen John Berridge, predikant te Everton, die in zijn boek *The Christian World Unmasked* (De Christelijke Wereld Ontmaskerd) opkwam voor de leer van de uitverkiezing en ontkennde dat de mens in dit leven tot volmaaktheid kan komen. 'De mensen verwerpen de leer van de uitverkiezing', zei hij, 'niet omdat het in de Schrift aan bewijzen daarvan ontbreekt, maar omdat het ontbreekt aan vernederde harten. God is soeverein en recht. Dat Hij voorzien heeft in een Heiland geeft geen recht om de zaligheid op te eisen. De genade van God wordt vrij genoemd, niet omdat ze vrij is voor u of voor wie dan ook om die op te eisen, maar God is vrij om genade te schenken aan wie het Hem behaagt.' Schrijvend over het streven naar volmaaktheid merkte hij op: 'O, ellendig mens, die ik ben! God, wees mij arme zondaar genadig! Ik zink nu van een armzalig iets in een vuil niets; en ik wens niets te zijn, zodat God alles mag zijn. Ik kruip de ladder van zelfgenoegzaamheid af in zelfverfoeiing; en hoe meer ik mijzelf verfoei, hoe meer ik de zonde moet haten.' Ook bij Berridge was een zekere tegenzin te bespeuren tegen het vruchteloos discussiëren met mensen die toch niet te overtuigen zijn. Toen zijn boek veel kritiek ondervond van Wesleyaanse zijde, verzuchtte hij: 'Leer mij, Heere, om een kind te worden en bewaar mij ervoor om betrokken te zijn bij deze nijd en ergernis.' In een brief aan John Wesley schreef hij: 'Ik ben al die woordenstrijd zat, en ik begeer niets te kennen dan Jezus.'

Onder de baptisten komen we dezelfde stromingen tegen. De 'Particular Baptists', onder wie de schrijver van de samenspraak, James Shuttleworth, en de meer bekende William Gadsby, waren calvinistisch wat de leer van de uitverkiezing betreft, terwijl de 'General Baptists' arminiaans gericht waren. Vandaar dat ze zich betrokken voelden bij wat er onder de methodisten leefde. Veelvuldig worden de aanhangers van de leer van vrije genade en de uitverkiezing ook beschuldigd van antinomianisme, als zou-

den zij van gedachten zijn dat Gods kinderen bevrijd zijn van de verplichting om Gods wet te onderhouden. We vinden in het antwoord van Philpot een duidelijke weerlegging van deze beschuldiging. Hij heeft op een gevoelige en ernstige wijze getracht een antwoord te geven op de in de samenspraak gestelde vraag, een vraag die voor ons allen van eeuwig belang is, namelijk: 'Wat is het dat een zondaar zalig maakt?' De geestelijke waarheden waarom het gaat, zijn niet gebonden aan de eeuw waarin we leven of aan de omstandigheden waaronder we leven. Het antwoord van Philpot heeft daarom nog niets aan zeggingskracht verloren. Zijn geschriften geven blijk van een scherp, bevindelijk inzicht in de waarheid van het Evangelie. Ook in de beantwoording van de gestelde vraag weet hij een helder en duidelijk onderscheid aan te wijzen tussen een louter uiterlijke belijdenis van Christus en een waar zaligmakende kennis van Hem. Het is dan ook het aandachtig lezen en het ernstig overdenken meer dan waard.

Dank ben ik verschuldigd aan de heer J.R. Broome, Gospel Standard baptistenpredikant te Trowbridge, die me hielp om de schrijver van de dialoog en de eigenares van het in 1837 geschilderde portret van Joseph Charles Philpot op te sporen. Hartelijk dank ik ook Philpots achter-achter-kleindochter, Angela Philpot, nu mevrouw Williams. Zij is in het bezit van zijn portret en op mijn verzoek stuurde zij me geheel belangeloos enkele professioneel gemaakte afdrukken van het schilderij toe. Een ervan treft u op de omslag van dit boekje aan.

Goes, oktober 2000

S. Houtekamer

Wat is het dat een zondaar zalig maakt?

Een samenspraak tussen een kappersknecht,
een methodistenpredikant
en een opmerker

door James Shuttleworth

Woord vooraf

Beste vrienden,
toen ik, om mijn geheugen te helpen in het onthouden van de dingen die erin bewaard worden, de hierna volgende samenspraak had opgeschreven, en ik deze verschillende malen nauwkeurig had overgelezen, kon ik er toch niet achter komen wat ik wilde weten, namelijk: 'Wat is het dat een verloren zondaar zalig maakt?' Ik dacht dat het daarom het beste was om deze vraag te publiceren. Door dit te doen, hoopte ik dat de vraag in handen zou komen van iemand die in staat zou zijn deze vraag te beantwoorden en die duidelijker dan de methodistenpredikant en de heer Opmerker dat hebben gedaan, zou kunnen uitleggen wat het is dat een ziel zalig maakt. Als deze vraag beantwoord zou worden, dan zal het antwoord dankbaar ontvangen worden, en zal er aandacht aan geschonken worden, door uw zeer dankbare dienaar,

een kappersknecht

De samenspraak

1. Een vraag om onderwijs

Kappersknecht: Eens op een morgen liet mijn baas, die zaken ging doen, mij alleen in de zaak. Spoedig daarna kwam meneer Opmerker, mijn buurman, binnen. Omdat hij echter binnen niemand scheen te zien dan zichzelf, sloeg hij geen acht op mij. Hij ging in een hoek zitten om te wachten op de terugkomst van mijn baas. Spoedig daarna kwam er een methodistenpredikant binnen, die mij, op zijn gewone grappige manier van spreken, als volgt aansprak:

Predikant: Goedemorgen, meneer de knecht. Helemaal alleen! Waarom is je baas vanmorgen op stap gegaan? Je ziet er vandaag heel ernstig uit en ook een beetje droefgeestig.

K.: Ik wens u ook goedemorgen, meneer. Mijn baas is, denk ik, vanmorgen een paar van zijn buitenklanten gaan bezoeken. En omdat ik dus alleen ben, heb ik gelegenheid gehad om mijn gedachten te laten gaan over de godsdienst. Dat is, denk ik, de reden waarom u vindt dat ik er zo droefgeestig uitzie. U weet dat godsdienst een ernstig onderwerp is, en ik ben erg blij dat u op zo'n geschikt moment bent gekomen, want ik had vernomen dat u in deze omgeving was. Ik heb ook veel over uw preken gehoord en ze hebben me verteld dat u raadselachtige dingen begrijpt en die kunt verklaren, en dat u daardoor de dwalingen en verkeerde voorstellingen van anderen kunt weerleggen. Dus zou ik misschien enig onderwijs van u kunnen verkrijgen. Daar mijn baas uit is, hebben we daar nu de gelegenheid voor. Ik hoop, meneer, dat u geen bezwaar hebt om mij enige raad te geven.

Pr.: Ik denk dat het mijn plicht is om naar mijn beste vermogen onderwijs te geven aan ieder die dat naar mijn gedachte nodig heeft, of daarom vraagt. Ik ben er echter wel een beetje verbaasd

over, als ik je gezicht bekijk, dat je om zo'n gunst vraagt. Ik herinner me namelijk de vele gelegenheden die je hebt gehad om bijna al de onderwerpen op godsdienstig gebied op bekwame wijze te horen uitleggen door de klanten van je baas. En het verbaast me vooral, als ik bedenk hoeveel pruiken van de hoofden van wijze mensen op jouw hoofd zijn gezet, terwijl ze van je baas een behandeling ondergingen. Daarom verbaast het me dat je van de één geen onderwijs hebt gehad of uit de ander geen heilzame kracht hebt geput, zodat je zo wijs zou zijn geworden dat je van mij geen onderwijs meer nodig had.

K.: Dat is waar, meneer. Toch weet u dat 'de groten niet altijd wijs zijn en dat ook de ouden het recht niet verstaan.' Het oude spreekwoord blijft van kracht, dat we nooit te oud zijn om te leren.

Pr.: Je hebt volkomen gelijk. Ik hoop dat je mij mijn vrijpostigheid zult vergeven. Ik bedoelde het niet verkeerd. Maar wat wil je van me horen wat godsdienstige zaken betreft?

2. Wat is volgens de predikant de oorzaak van de zaligheid?

K.: Ik zou inderdaad vele dingen willen horen, maar in het bijzonder het volgende en, om maar met de deur in huis te vallen: Wat is het dat een verloren zondaar kan redden van een eeuwige ondergang?

Pr.: Dat is zeker een goede vraag. Ze verdient het nauwgezetste onderzoek, daar ze van eeuwigdurend belang is. Maar de zondaar wordt niet verlost door één ding, maar door vele dingen, die met elkaar verbonden en verenigd zijn.

K.: Ja, ik ben van oordeel dat de verlossing bestaat uit verschillende delen en dat niet een of twee of meer delen, afzonderlijk of gezamenlijk, maar dat al de onderdelen ervan, die samenkomen in een gewichtig punt, het werk doen. Mag ik dan zo vrij zijn om uw mening te vragen over wat ik als de voornaamste onderdelen beschouw?

Pr.: Vraag maar wat je denkt dat nuttig voor je is, en ik zal je er eerlijk mijn mening over geven.

K.: Ik dank u hartelijk. Nu, bent u van gedachte dat de soevereine liefde van God voor de zondaar de enige bewegende oorzaak van al de zaligmakende zegeningen is, en dat vanuit deze oorzaak God, door of in Jezus Christus, de mens heeft verkoren en voorbeschikt ten eeuwigen leven?

Pr.: Dat de liefde van God de oorzaak is van de zaligheid, omdat ze de oorzaak is van alle goeds, daar heb ik geen bezwaar tegen. Ik heb ook geen bezwaar tegen verkiezing of predestinatie, als men die goed verstaat. We moeten echter Gods besluiten niet als absoluut en onvoorwaardelijk beschouwen, maar we moeten inzien dat ze voortvloeien uit voorwetenschap. God voorziet immers van den beginne alle dingen, goede of slechte, en Hij handelt dienovereenkomstig. En hoewel er geschreven staat: 'Want als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve', wordt hier niet gezegd dat God niet voorzag wat ze in de tijd zouden doen en hen zo in overeenstemming met hun werken zou verkiezen of verwerpen. Hij heeft met één blik van eeuwigheid gezien wie onder het hele nageslacht van Adam, zouden voldoen aan de voorwaarden van de zaligheid, en wie daar niet aan zouden voldoen. En zo verloor en verordeneerde Hij allen die gehoorzamen zouden tot het leven, en verordeneerde allen die niet gehoorzamen zouden tot de dood. Dit noemen we de eeuwige verkiezing; en het is het standpunt van al de grote en leidende figuren van de methodistische geloofsgemeenschap, onder wie de heer Wesley, de heer Fletcher en anderen. Hun wijsheid in godsdienstige zaken wordt door weinigen in deze tijd betwist. Ja, hun leerstellingen worden ontvangen als het onweerlegbare richtsnoer van de waarheid.

K.: Wel, hierin begrijp ik u, geloof ik, tamelijk goed. Maar zijn er niet sommigen die genade ontvangen om hun hart te vernieu-

wen, die de Geest, het geloof, het berouw enzovoort hebben, en die in de liefde van God zijn en toch afvallen en verloren gaan? Wel, liet God Zich dan leiden door een voorwetenschap van de twee staten van zulke personen? Hij zag hen de voorwaarden vervullen om Zijn genade te ontvangen. Hij zag dat ze later de voorwaarden verwierpen. Verordeneerde Hij hen eerst ten leven bij het zien van het eerste en daarna ten dode bij het zien van het laatste? Heeft Hij hen dan tegelijkertijd verkoren en verworpen?

Pr.: We geven graag toe dat we zowel geloven als prediken dat er velen in de liefde en gunst van God delen en de Geest deelachtig zijn en al de genadegaven die je noemt, bezitten, en die toch alles verliezen en ten slotte verloren gaan. Ik geloof dat de heer Fletcher in zijn 'Oprecht Geloof' zegt dat God dan ook zulke mensen liefheeft als Hij ziet dat ze gehoorzaam zijn om Zijn schapen te worden. Daar Hij echter ook voorziet dat ze weer anders zullen worden en in bokken zullen veranderen, haat Hij hen. God kan dus dezelfde persoon verordineren ten leven of ten dode in overeenstemming met wat die persoon doet of niet doet, tenminste voorzover ik het kan bezien. Maar dit is niet alles wat er nodig is voor de zaligheid. Voordat we zalig gemaakt kunnen worden, is er ook verlossing, is er wedergeboorte enzovoort.

K.: Zeker meneer, ik was juist van plan uw mening te vragen over de verlossing door Christus, en wat deze naar uw mening inhoudt.

Pr.: Verlossing is een werk dat door Christus tijdens Zijn leven hier op aarde ten uitvoer is gebracht door Zijn dood en wederopstanding uit het graf, en Hij heeft de mens daardoor verlost van zijn zondige bestaan.

K.: En waarvan wordt de mens verlost door het werk van Christus, in Zijn leven, dood en wederopstanding?

Pr.: Hij wordt verlost van de vloek der wet, van bedrog, van alle ongerechtigheid. Hij wordt verlost uit de handen van de boze, van de dood, van alle vijanden, van het verderf, en hij *wordt Gode*

gekocht: 'Gij hebt ons Gode gekocht door Uw bloed.' Zo beschrijft ons de Schrift uit welke toestand ze verlost worden en waartoe ze gekocht worden.

K.: En het is ook een heel aangename beschrijving, maar hoe ver strekt deze verlossing zich uit? Strekt de verlossing zich uit tot alle mensen of slechts tot een gedeelte van de mensheid?

Pr.: Tot alle mensen en tot ieder persoon van het menselijke geslacht. Hij gaf Zichzelf voor allen; Hij was een rantsoen voor allen; Hij stierf voor de zonden van de hele wereld; Hij smaakte de dood voor ieder mens enzovoorts, zoals de Schrift verklaart. Ik ben niet zo bekrompen dat ik veronderstel dat Christus alleen is gestorven voor een gedeelte van het menselijk geslacht en de overigen erbuiten hield, maar ik geloof dat hij voor allen gelijk gestorven is.

3. Hoe wordt een zondaar zalig gemaakt?

K.: Ik dank u voor uw opmerkingen en duidelijke verklaringen. Ik denk dat ik nu tot de zaak kan komen die ik wil weten, namelijk de vraag: 'Hoe wordt een zondaar zalig gemaakt?' Als Christus voor alle mensen gestorven is, hen van de vloek en alle ongerechtigheid verlost heeft en Gode gekocht, dan is dat zeker de zaligheid. En dan zullen alle mensen naar recht zalig worden.

Pr.: Wacht eens even, meneer. Trek je gevolgtrekkingen niet zo haastig. Je schijnt de grote grondstelling van het Evangelie vergeten te zijn: je vergeet de voorwaarden waaraan door de mens voldaan moet worden om de verlossing te verkrijgen. De verlossing is het werk van Christus, en Hij is de Bezitter ervan, en de mens verkrijgt ze door de dingen te verrichten die God van hem eist. Zij die aan de voorwaarden voldoen, ontvangen de zaligheid door Christus. Zij die er niet aan voldoen, ontvangen de zaligheid niet. Laat de voorwaarden niet aan je gedachten ontglippen, maar houd ze in het oog, en ze zullen je gids zijn.

K.: Meneer, ik zal eraan denken. Maar als Christus het op Zich

nam om mensen zalig te maken, dan veronderstel ik toch dat niemand zal ontkennen dat Hij voorzag wie deze dingen zouden doen, en wie ze niet zouden doen. Hij had Zichzelf Zijn zware strijd en bloederig zweet, Zijn pijnen aan het kruis, en de angsten der hel die over Hem kwamen, wel kunnen besparen voor al degenen van wie Hij voorzag dat ze niet gehoorzaam zouden zijn. Hij had dan alleen hoeven te lijden voor hen van wie Hij voorzag dat ze aan de voorwaarden zouden voldoen. Ik kan niet inzien welk nut het Hem kon opleveren om te sterven voor diegenen van wie Hij voorzag dat ze er geen nut van zouden ondervinden. Stierf Christus dan voorzover het hun aangaat niet tevergeefs?

Pr.: Nee, hij stierf niet tevergeefs, want al wordt Hij dan niet verheerlijkt door hun zaligheid, Hij wordt dat wel door hun grotere verdoemenis. Vreselijk zal het zijn voor diegenen die vastbesloten zijn om naar de hel te waden door het bloed van Christus. Het zal hun pijnigingen vele malen doen toenemen.

K.: Het is inderdaad vreselijk om daaraan te denken, maar het is nog verschrikkelijker om dat te ondervinden. Ik heb sommigen van de klanten van mijn baas horen zeggen, dat ze de gedachte niet uit konden staan, dat God sommigen voorbijgaat, terwijl hij anderen verloor, en dat Hij de eersten laat lijden voor hun zonden, omdat ze wetverbrekers zijn, en dat Hij tegelijkertijd anderen die even onwaardig zijn, zalig maakt. Ze noemen dat de verwerping van de calvinisten, en ze vinden het werkelijk zeer wreed. Maar neemt u mij niet kwalijk dat ik het zeg, maar ik vind het nog veel vreselijker dat, als Christus voorzag dat ze niet gered konden worden door alles wat Hij voor hen kon doen, Hij hen niet wilde voorbijgaan om ze te laten lijden als wetverbrekers, maar dat Hij gestraft wilde worden, opdat zij voor eeuwig vele malen erger gestraft zouden worden. Hieruit moet ik dan afleiden dat, indien de dood van Christus de zaligheid niet teweeg kan brengen, Zijn dood de rampzaligheid kan teweegbrengen.

Pr.: Ja, en vind je niet dat zulke mensen die verlost hadden

kunnen worden, als ze hadden willen voldoen aan de gemakkelijke voorwaarden om de zaligheid te verkrijgen, de rampzaligheid verdienen? Zij wilden toch geen gehoor geven aan de roepstemmen van God.

K.: Ja, ik geef toe dat gehoorzamen beter is dan slachtoffer, en door de aanwijzing die u mij gegeven hebt, herinnert u mij aan iets anders. Ik zou graag uw mening willen horen over de roeping van God.

Pr.: Je bedoelt dat God de mens roept tot berouw, tot geloof en tot gehoorzaamheid aan Zijn bevelen en voorschriften.

K.: En waardoor roept Hij de mens tot dit werk?

Pr.: Hij doet dat door Zijn Woord en Geest, Die Hij aan ieder mens, zowel christen als heiden, op de een of andere wijze schenkt om er zijn nut mee te doen.

K.: En is deze roeping van zo'n grote kracht dat alle mensen er gehoor aan gaan geven en aan Gods bevelen gehoorzaam zijn?

Pr.: Nee, sommigen, als ze overdacht hebben wat ze hebben gehoord, beginnen zich te bekeren en in Jezus Christus te geloven. Ze worden gehoorzaam en voldoen aan de voorwaarden, waardoor ze meer genade verkrijgen en zich van meer gaven van God weten te verzekeren. Anderen verhardden zich als ze geroepen worden en blijven zodoende in hun zonden.

K.: En verkrijgen zij die geloven en zich bekeren ware genade om hun ziel te redden?

Pr.: Ja, zij ontvangen een nieuw hart en een vaste geest, waar geloof in Christus, bekering tot God, verlossing, vergeving van al hun zonden, rechtvaardigmaking door Zijn bloed en al de geestelijke zegeningen waarmee zij in Christus Jezus gezegend worden.

4. Hoe wordt een zondaar aangenomen?

K.: Ik dank u, want dit is nu juist wat ik wilde weten. Ik wou weten hoe zondaars door God worden aangenomen. En als ze al

deze heerlijke dingen hebben ontvangen, dan zullen ze zalig gemaakt worden. Naar deze dingen moet ik in mijzelf zoeken, want als ik zo gelukkig ben ze te vinden, dan zal ik zalig zijn.

Pr.: Je hebt gedeeltelijk gelijk. Je moet ze inderdaad zoeken en ze trachten te verwerven daar het grote dingen zijn. Maar wat het tweede deel van je opmerking betreft, dat je zalig zult zijn als je ze hebt, daarin heb je ongelijk. Velen hebben ze immers, maar houden ze niet. Nadat zij ze een poosje gehad hebben, keren ze zich er uitwendig en inwendig van af, zetten ze al hun zegeningen de deur uit, keren ze terug tot de wereld en de zonde en gaan ze ten slotte verloren.

K.: Ik dank u, meneer, voor uw mening wat deze punten betreft, en ik twijfel er niet aan dat u eerlijk en oprecht bent geweest. Toch moet ik bekennen, want zo groot is mijn domheid, dat ik nog niet kan begrijpen waarin volgens uw verklaring de zaligheid werkelijk gelegen ligt. Meneer Opmerker, u hebt tot nu toe gezwegen, en ik twijfel er niet aan of u hebt opgemerkt wat er besproken is. Wilt u zo vriendelijk zijn ons uw gedachten over het besprokene kenbaar te maken?

5. De reactie van Opmerker op de leer van de predikant

Opmerker: Ja, ik heb gezwegen en heb enige aandacht besteed aan uw gesprek. Naar mijn oordeel ligt de zaligheid echter niet in een van de dingen die door de predikant beweerd en omschreven zijn. De zaligheid ligt volgens hem niet in de predestinatie en uitverkiezing van God, want volgens zijn redenatie handelt God niet naar Zijn eigen wil, maar wordt Hij beïnvloed door de wil en de handeling van het schepsel. Indien God voorziet dat de mens ten slotte het goede wil en het goede volbrengt, dan wil Hij hem uitverkiezen ten leven; en indien Hij ziet dat de mens het goede niet wil doen, dan wordt Gods wil ertoe bewogen om hem te predestineren ten dode. Zodoende is de wil van de mens de bewegende oorzaak van de uitverkiezing.

K.: Ja, ik meen dat we dit uit deze bewering kunnen afleiden. Als het nu eens zo niet was geweest, dat sommige mensen beter gezind waren dan anderen, dan had God niemand tot het eeuwige leven kunnen uitverkiezen wegens het ontbreken van de gehoorzaamheid van de mens.

Opm.: Nee, niemand van het menselijke geslacht. Ik vind dat het erop lijkt dat de zaligheid van zondaars net zo min ligt in de verlossing door Christus als dat ze ligt in de uitverkiezing. Onze vriend zegt immers dat alle mensen door Christus verlost worden van de zonde, de satan, de vloek van de wet en van de dood. Toch gaan velen die zo verlost zijn, uiteindelijk verloren. En als dat zo is, dan ligt de zaligheid van de mens niet in de verlossing, anders zouden ze zalig worden, maar de mens verkrijgt de zaligheid door wat hij doet. Als hij gehoorzaam is, dan verkrijgt hij de zaligheid, anders niet.

K.: Ja, dat is heel duidelijk. Maar ligt de zaligheid van de mens dan niet in de roeping die van God tot de mens komt, daar dit toch het middel is dat Hij heeft bepaald?

Opm.: Niet volgens de definitie van de leer die door de predikant gegeven is, want hij zegt dat God alle mensen roept. En sommigen krijgen als ze horen, geloven, zich bekeren enzovoort, van God genade en de zaligheid. Anderen, die het tegenovergestelde doen, ontvangen niets. In beide gevallen was Gods roeping dezelfde. Daarom, als dit het geval is, kan de zaligheid niet liggen in de *roeping*, maar in de *gewilligheid* van hen die horen en gehoorzamen.

K.: Goed, maar zij die horen en gehoorzaam zijn, verkrijgen wedergeboorte, geloof in Christus, bekering tot God en hebben de Geest des Heeren. Ze ontvangen vergeving, ze worden verlost en gerechtvaardigd; kortom, ze zijn echt ware christenen. Dan zou ik denken dat hun zaligheid rust in de kracht van de Geest, samen met hun geloof en bekering, die de vereiste voorwaarden zijn. Dit moet, dacht ik, de ware oorzaak van de zaligheid zijn.

Opm.: Dat is het ook niet, want al hebben ze voldaan aan de voorwaarden en al hebben ze de Geest enzovoort, en al zijn ze nu in de liefde en gunst van God, toch, als ze te eniger tijd achteruitgaan en afvallen, dan zetten ze de Geest, hun geloof en bekering, de gunst Gods en al het goeds dat ze bezaten, buiten de deur en gaan ze uiteindelijk toch verloren. Het zijn dus niet deze dingen die hen zalig kunnen maken, want ze bezaten ze eens. Bijgevolg kan al wat God de Vader gedaan heeft door hen uit te verkiezen en te predestineren op grond van de voorwetenschap van het goede dat Hij in hen zag, hun zielen niet zalig maken. Ook al wat de Zoon gedaan heeft door hen te verlossen, kan hen niet zalig maken, en ook al wat de Heilige Geest gedaan heeft door hun ziel te vernieuwen, kan dat niet, noch hun voldoen aan de voorwaarden. Al deze dingen samen kunnen hen niet zalig maken, want deze dingen bezaten deze afvalligen eens. Als ze het werk gedaan konden hebben, dan zou het gedaan zijn, zodat je ergens elders naar de zaligheid moet zoeken, want dit alles roept ons toe: 'Bij mij is het niet.'

K.: Werkelijk, meneer, u drijft me bijna tot wanhoop, want waar moet ik naar de zaligheid zoeken, of waar kan ik verwachten haar te vinden, als ze niet te vinden is in sommige of al deze dingen? Ik denk dat ze niet bij de engelen Gods te verkrijgen is, al hebben sommigen hun eer bewezen. En gevallen engelen, al hadden ze de macht, dan zouden ze de gezindheid niet hebben, want ze haten zowel God als de mens. Naar wie moet ik dan gaan? Naar de heilige maagd? Ik heb immers sommigen horen zeggen, dat ze geloven dat de moeder boven de Zoon staat. Kan ik de zaligheid bij haar verkrijgen? Of tot wie van de heiligen moet ik me wenden?

6. Wat is de opvatting van Opmerker over de vrije wil?

Opm.: Nee, nee, want volgens de bovengenoemde leer, zoals die door je vriend verklaard is, behoef je je niet zoveel moeite te

getroosten, of zover van huis te gaan. Je kunt de zaligheid in jezelf vinden, namelijk in wat de mensen *vrije wil* noemen. Ik noem dat echter de wil van het vlees, want bezit de mens nog iets beters dan dat, terwijl hij dood is in zonden en misdaden? En toch, wanneer God genegen is om te verkiezen en te predestineren, dan doet Hij dat met de voorwetenschap van wat de wil van het vlees zal doen. Christus *verloste*, maar het is de wil van het vlees die het moet verkrijgen, of de mens moet verloren gaan. God roept, maar het hangt af van de wil van het vlees of aan de roeping gehoor wordt gegeven, of dat de roeping wordt verworpen. En als de wil van het vlees tot zover gehoorzaam is en gewillig, en de nieuwe geboorte verkrijgt, dan hangt het toch van de wil van het vlees af of deze dingen steeds in hen blijven, of dat ze er weer uitgeworpen worden. Dus hier zie je de ware kracht en het ware *wezen* van de zaligheid, en u moet uw vertrouwen vestigen op die *aanbiddelijke en verheven zaak*: de wil van het vlees.

Pr.: Wees niet te haastig, meneer; u hebt nooit iemand van ons horen beweren dat het de wil van het vlees was die de zondaar zalig maakte, of vanaf de preekstoel of in geschrift. Nee, integendeel, wij beamen in woord en geschrift, dat de mens een dode zondaar is en niets kan doen tot zijn zaligheid, zoals u kunt lezen in een preek die uitgegeven is door de heer Charles Wesley. Naar aanleiding van Efeze 5:14 heeft hij gezegd dat 'een dode zondaar niets tot zijn zaligheid kan toebrengen, evenmin als een lichame-lijk dode kan opstaan en de werkzaamheden van een levend mens kan verrichten.' En de heer Fletcher bewijst in het eerste deel van zijn werken uit het Woord van God, dat de mens niets kan doen om zijn ziel zalig te maken, maar dat door Gods genade, aan iedereen, Jood of niet-Jood, heiden of christen, een of meer talenten van genade worden geschonken. En als hij daarmee zijn voordeel doet in overeenstemming met de middelen waarvan God hem voorziet, dan zal hij daarbij meer genade ontvangen. Maar als hij die niet benut, dan zal hij verdoemd worden. Dit is

de inleidende genade van God en het vermogen van de mens, en dat is niet de wil van het vlees, zoals u beweert.

Opm.: Het is waar dat ik u nooit op de preekstoel en ook niet in geschrift heb horen zeggen dat het de wil van het vlees is die zalig maakt. Ik vind echter dat u schuldig bent, als u dat niet doet, want hierdoor bedriegt u de mensen, omdat u leerstellingen verkondigt en publiceert die zich helemaal richten op de wil van het vlees en de mens ertoe brengen daarop te rusten. Zo moet het zijn volgens uw systeem. De zaligheid is dan niet afhankelijk van de wil en het welbehagen van God, want u zegt dat Hij hen zou verlossen als de wil van de mens aan de voorwaarden zou willen voldoen; ook niet van de verlossing door Christus, want hij heeft hen verlost, maar ze willen de verlossing niet aannemen. De zaligheid is evenmin afhankelijk van de roeping, want velen willen daaraan geen gehoor geven; ook niet van die genade die iedereen kan ontvangen, want de wil van de mens zet Gods Geest met al Zijn genadegaven buiten de deur. De mens verwisselt zelf genade voor natuur, vrede voor toorn, liefde voor haat. Van een schaap van Christus verandert hij zichzelf in een bok van de satan. In plaats van de zaligheid kiest hij voor de verdoemenis. En wat u naar voren brengt om deze waarheid te weerleggen, bevestigt het. U zegt dat God aan elk mens een talent van genade geeft om daar zijn voordeel mee te doen. Naargelang wat hij met dat talent doet, wint hij of verliest hij, wordt hij behouden of gaat hij verloren. Als u nu gezegd zou hebben dat God een talent van genade schenkt om de mens tot nut te zijn, zijn hart te veranderen en zijn ziel zalig te maken, dan zou ik u geloofd hebben. Die genade zou de man zalig gemaakt hebben. Maar u zegt met Fletcher dat de man met het talent moet woekeren, tot hij langzamerhand de zaligheid verkrijgt. Nu, laat mij u of meneer Fletcher eens vragen wat de mens is, of wat hij heeft voordat hij het talent ontvangt? Zoals u beiden hebt erkend, heeft hij *niets*, *helemaal niets* dan een zondige gevallen natuur, de wil van het

vlees om met het talent te woekeren. Dus komt het op hetzelfde punt neer en is het er een bevestiging van. Indien de wil van het vlees goed werkt en hard zwoegt, dan verkrijgt hij de zaligheid, maar als hij lui zou blijken te zijn, of zijn talent veracht, als hij niet flink wil aanpakken, dan verkrijgt hij geen zaligheid. Als u niet kunt bewijzen dat de mens iets meer dan de wil van het vlees heeft, voordat hij het talent ontvangt, als er al mee gewoekerd wordt, dan moet dát het zijn waar het op aankomt en waar uw zaligheid van afhangt. Zou het voor u niet veiliger zijn te geloven dat het talent de mens verbetert en zalig maakt, dan dat de mens het talent ten nutte aanwendt, het behoudt en bewaart?

Pr.: U mag zeggen wat u wilt, maar wij geloven dat God voor ieder mens de zaligheid bereid heeft als hij gehoorzaamt, en dat Hij ons, Zijn dienstknechten, gezonden heeft om de mens op te roepen om de voorwaarden te vervullen. Wij moeten aan ieder mens een aanbod van genade van God doen, als hij aan de voorwaarden voldoet. We moeten hen ervan verzekeren dat God Zijn deel gedaan heeft, en als zij hun deel willen doen, dan zullen ze zalig gemaakt worden.

Opm.: Ja, ik geef graag toe dat wat u gezegd hebt, de wijze van uw bediening is. Ik heb me daarover dikwijls verbaasd, en ik heb nooit het ene deel van uw godsdienstige praktijken in overeenstemming weten te brengen met het andere deel. In uw gebeden tot God begint u met Hem te vragen om Zijn genade aan zondaars te schenken, opdat hun hart daardoor veranderd moge worden. U smeekt Hem hun geloofsgenade en bekering te geven. U smeekt om genade om hen te verzoenen, te rechtvaardigen, te heiligen en zalig te maken. U vraagt God om dit alles aan hen te schenken en mee te delen. Daarna, binnen een tijdsbestek van veertig minuten, biedt u voor Gods aangezicht aan allen die aanwezig Zijn genade en de zaligheid aan. Wanneer ik dit alles hoor, vraag ik mij af hoe het nu is! In uw gebed schijnt u immers de gedachte kenbaar te maken dat de Heere alleen het recht heeft

om te geven en nu, binnen de kortste tijd, spreekt u alsof jullie de aanbieders van de genade zijn aan de mensen, als ze gewillig zijn om deze te ontvangen. Wel, al zullen het er niet velen zijn, toch denk ik dat er in de meeste gemeenten enkele mensen zijn die graag genade en zaligheid zouden willen ontvangen. Veronderstel dat een van hen zou opstaan en tot u zou zeggen: 'Ik verlang genade te ontvangen, en u bent bereid om die te geven, wilt u zo goed zijn om mij geloofsgenade, vergeving van zonde, rechtvaardigmaking, heiligmaking, en de zaligheid, te geven?' Zou u dan niet genoopt zijn om de verzoeker te antwoorden met de taal van de wijze maagden tot de dwaze: 'Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij', en: 'Ik kan niets geven, want ik heb maar net genoeg van deze genade om mijzelf te redden, als ik al genoeg heb?' Zou u dan de arme verzoeker niet naar een andere bron van zaligheid moeten sturen? Zou u niet verplicht zijn hem tot Christus te zenden, in *Wie de zaligheid te vinden is*, en uit Wiens volheid de genade alleen ontvangen kan worden? Zou u hem niet moeten zeggen dat hij zijn verzoeken aan God bekend moet maken, en dat hij daar aan Zijn troon moet wachten, tot het Hem belijft te horen en te geven? Zou de man zich dan niet zeer teleurgesteld van u moeten afwenden, en zou u niet met schaamte overdekt moeten gaan zitten? En zou het te ver gaan, als de mensen zouden uitroepen: 'Deze man is een spotter; hij biedt genade aan en de zaligheid, en als iemand deze begeert, dan heeft hij niets om te geven of te schenken?' Laat mij u de raad geven om zo'n spotternij te laten varen, en stuur de mensen naar God, in *Wie genade is*, en *Die haar alleen kan schenken*, want Hij zal de genade niet aan u toevertrouwen en Hij zal u ook de eer niet geven om over de genade te beschikken om die aan iemand te geven. *Nee, het is Zijn eigen recht en Zijn eigen heerlijkheid om barmhartig te zijn wie Hij wil en om Zijn genade te schenken aan wie het Hem behaagt en wanneer het Hem behaagt.*

7. Opmerker beschuldigd van antinomianisme

Pr.: Ik geloof dat ik begin te bemerken dat u van gevoelen een calvinist bent. Het zou me ook niet verwonderen dat u ook nog een antinomiaan bent, die gelooft dat wat er ook in de tijd geschiedt, het van eeuwigheid door God besloten en vastgesteld is. Dat is een leer die ik zeer verafschuw, al geloof ik niet dat noch u, noch iemand anders, enig recht heeft om ons of anderen op grond van dit leerstuk te bekritisieren naar aanleiding van wat wij preken of doen. Als immers alle dingen door God bepaald werden en zo zullen moeten gebeuren, dan werd er bepaald dat we zouden geloven, preken en onze kerkelijke plichten vervullen, zoals we doen en dat wij, zowel als anderen, Gods voornemens uitvoeren. Het kan niet verkeerd zijn om Zijn raad uit te voeren. Dus wel beschouwd, als u gelijk hebt, dan kunnen wij geen ongelijk hebben en dit mag ons enige troost verschaffen.

Opm.: Als u weet dat ik een calvinist ben, dan weet u meer van mij dan ik van mijzelf weet, want ik heb nooit een van de werken van die grote hervormer gelezen, behalve één bladzij. En ik ben er zeker van dat we over het onderwerp dat hij behandelde, zover van gevoelen verschilden als twee personen maar kunnen doen, al is het zo dat, voorzover ik weet, wij het op andere punten met elkaar eens zijn. Ik wens echter in mijn geloof geen mensen, hoe beroemd ook, te volgen, Calvijn niet, Luther niet, Wesley niet en ook Fletcher niet. Ik wil het zuivere profetische Woord volgen, de Geschriften der Waarheid. Ik schaam me niet te bekennen dat ik geloof dat God alle dingen van eeuwigheid heeft bepaald, vastgesteld en verordend. Ja, en ik geloof dat u, en alle andere mensen, de besluiten Gods volvoeren; en toch, niettegenstaande dat, zal het blijken dat velen het mis gehad hebben! Zodoende zal die leus van jullie, 'als zij gelijk hebben, kunnen wij geen ongelijk hebben', die zo veelvuldig uit de mond van methodisten te horen is, u niet zoveel troost opleveren als waarvan u droomt. Als ik uw mening goed begrijp, dan denkt u dat, als God alle dingen die de

mensen doen, besloten heeft, dan kunnen ze niet verkeerd zijn; ze vervullen Zijn raad en dus hebben ze 't bij het goede eind, ze kunnen zich niet vergissen. Maar besloot God niet om engelen en mensen toe te laten Zijn heilige wet te verbreken, toen Hij de macht had om dat verhinderen, als het Zijn wil was geweest? God heeft de mens en de engelen recht gemaakt: Hij voorzag dat ze vele kwade vonden zouden vinden en ze ook zouden uitvoeren, als Hij het niet verhinderde. Toen Hij het voorzag, moest Hij in Zichzelf tot een besluit komen, of Hij het zou toelaten of verhinderen. We zijn verplicht dit onloochenbare feit te geloven, dat, daar Hij het niet verhinderde, Hij besloot om het toe te laten. En Hij laat het nog toe, terwijl Hij het elk moment zou kunnen tegenhouden. Wanneer de mens uit eigen beweging zondigt, staat God hem de gelegenheid toe om dat te doen door in Zijn voorzienigheid zijn leven te onderhouden. Zal dan de mens tot God zeggen: 'Omdat U besloten hebt om ons het leven en de gezondheid te blijven geven, of ons te laten handelen naar het goeddunken van ons hart enzovoort, daarom kunnen wij ons niet vergissen?' Ik weet dat mensen hun eigen zonden op anderen schuiven als ze dat kunnen. Ik weet dat ze eerder God de schuld zullen geven, dan een misdaad toegeven of schuld bekennen. Adam zei al vlug: 'De vrouw, die Gij mij gegeven hebt, die heeft mij gegeven.' En de vrouw zei: 'De slang heeft mij bedrogen.' Maar we horen geen van beiden zeggen: 'U stond de satan toe ons te vinden, ons te verleiden en daardoor vielen we. Dat had U allemaal kunnen voorkomen. Als U echter hebt besloten om deze verleiding toe te staan, en dat we er gehoor aan zouden geven, dan kunnen we niet fout zijn als we aan de verleiding toegeven.' Tot zo'n toppunt van goddeloosheid waren ze echter niet gekomen. Simeï vloekte David. Toen zei Abisai tot David: 'Laat mij toch overgaan en zijn hoofd wegnemen.' 'Nee', zei David, 'de Heere heeft hem gezegd mij te vloeken.' Nu, als iemand Simeï het verwijt had gemaakt dat hij de gezalfde des

Heeren had gevloekt, of had gezegd dat het af te keuren was wat hij deed, dan had hij kunnen antwoorden: 'God besloot mij toe te staan David te vloeken, ja meer dan dat, Hij heeft het mij geboden, en is het dan een zonde om te doen wat God bepaald heeft en wat Hij mij gebiedt te doen? Als God recht handelde in het geven van dit bevel, dan kan het van mij niet verkeerd zijn dat ik tot de uitvoering overga.' Toch lezen we niet dat Simeï zo verging dat hij de schuld van zijn goddeloosheid wierp op de toestemming van God. Als de apostel Petrus spreekt tot hen die Christus hebben gekruisigd, dan zegt hij tot hen dat Christus door de bepaalde raad en voorkennis Gods overgegeven was, en dat Hij met onrechtvaardige handen genomen was, aan het kruis gehecht en gedood, en dat dit was hetgeen Gods hand en raad had bepaald dat gedaan zou worden. Zei Petrus tegen hen dat zij Gods besluiten uitvoerden door de Heere der heerlijkheid te vermoorden? Hadden ze dan niet kunnen antwoorden: 'Petrus, als u het bij het rechte eind hebt, dan kunnen wij het niet verkeerd hebben. Deze handen waren bestemd om dat te doen, anders had het voornemen van God toch niet uitgevoerd kunnen worden?' En al lezen we dat de Joden het Evangelie tegenspraken en lasterden, toch lezen we niet dat ze tot zo'n trap van godslastering kwamen dat ze zeiden: 'Als u het bij het rechte eind hebt, dan kunnen wij het niet verkeerd hebben.' We lezen dat een boze geest toestemming van God verkreeg om uit te gaan en een leugengeest te zijn in de mond van de valse profeten om Achab te bedriegen en dat de leugengeest de overhand had. Toch geloven we dat het zal blijken dat de boze geest verkeerd deed door dit te verzoeken, en dat het zal blijken dat degenen die hij beïnvloedde ook verkeerd deden door te handelen volgens zijn listen. We lezen dat de satan, onder toelating, zich verandert in een engel des lichts en dat zijn dienaars met hetzelfde doel zich veranderen in dienaars der gerechtigheid. Toch geloven we dat zowel de satan als zijn dienaars uiteindelijk fout zullen blijken te zijn. We ge-

loven dat er in de laatste dagen spotters zullen komen, die naar hun eigen begeerlijkheden zullen wandelen. Mensen zullen verderfelijke ketterijen invoeren, en velen zullen hun verderfissen navolgen, waardoor de weg der waarheid zal gelasterd worden. Die mensen zullen liefhebbers van zichzelf zijn, opgeblazen enzovoort. Nu, als God niet bepaald had dat al deze dingen geschieden zouden, dan kon Hij dat in Zijn Woord niet vermeld hebben, maar dan had Hij moeten wachten, totdat Hij een besluit genomen had. Zoals hij achttienhonderd jaar geleden reeds verklaard heeft dat het zal zijn, zo zal het ook geschieden, of anders moeten die gedeelten uit Zijn Woord onvervuld blijven; en wie kan er zich dan nog op enig deel van dat Woord verlaten? Maar het is het onfeilbaar Woord der Waarheid, en dat moet waar zijn. Al de bovenvermelde dingen zijn boosheden, die naar onze mening onwaar zullen blijken te zijn. Ik beken dat als ik een van de eerder genoemde personen zal zijn, dan zal ik mij ongetwijfeld vergissen. Maar als u er anders over denkt, en het voor God durft vol te houden, dan mag u dat van mij geloven, als u denkt dat het de beproeving kan doorstaan. 'Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot degene die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij also gemaakt?'

Pr.: Inderdaad, meneer, ik vrees dat het overgrote deel van uw broeders in een gemakkelijke stoel is gezeten. Zorg er echter voor dat je niet stil blijft zitten, totdat de duivel u eruit trekt, want dan zult u zien wat de besluiten Gods voor u inhouden; en zolang als u zo'n geloof hebt, kunt u het wel volhouden. Terwijl u immers gelooft dat God zovelen zal zalig maken door Zijn soevereine genade, zult u zeggen: 'Als God mij wil hebben, zal hij mij wel halen, en als Hij mij niet wil hebben, dan zal Hij mij niet zalig maken, wat ik ook doe.' Zo'n leer kan er alleen maar toe leiden dat de mens zich verhardt in de zonde. Het is geen wonder dat jullie calvinisten zondige harten hebben.

Opm.: Als het geloven in Gods besluiten, en dat Hij alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil, betekent dat men in een gemakkelijke stoel is gezeten, dan beken ik dat ik daar zit, en dat ik daar maar liever blijf zitten, ondanks alles wat u hebt aangevoerd om mijn geloof te weerleggen. Wat mij er ook uit mag trekken, weet ik niet, en dat God moet komen om mij er uit te halen, als ik ooit naar de hemel mag gaan, is een waarheid. Ik ben er zeker van dat Hij er al velen van de aarde naar de hemel gehaald heeft. Hij beloofde Zijn discipelen, dat wanneer Hij heenging, Hij zou wederkomen en hen tot Zich zou nemen, opdat zij ook mochten zijn waar Hij was. En als we ons bevinden in de situatie zoals van die man die viel onder de moordenaars, gewond en hulpeloos, en als u, dienstdoende priesters en Levieten, ons aan alle kanten voorbijgaat, wel toekijkt, maar geen hulp verleent, als wij niet in staat zijn om onszelf te helpen of niet kunnen opstaan als u ons roept, heb dan liever medelijden met ons, dan dat u ons veracht en verwijten maakt! En als de God aller genade de goede Samaritaan zou zenden, en als Hij naar Zijn grote barmhartigheid wijn en olie van genade zou gieten in de wonden, ze verbinden, ons op Zijn eigen beest zou zetten, ons zou voeren naar de herberg, het gelag zou betalen, de waard zou bevelen goed voor ons te zorgen, en zou beloven al de onkosten te betalen, misgun ons dan Zijn vrije genadegift niet, want zonder die kunnen we niet gelukkig zijn of zalig gemaakt worden. Maar als u gezond bent en niet gewond, of wanneer u zichzelf kunt genezen, of naar de herberg lopen, of wanneer u voor uzelf kunt zorgen of de onkosten betalen, dan bent u onafhankelijk, en kunt u het beste ervan maken. Wij belijden dat we niets kunnen doen, zelfs niet wanneer we overtuigd zijn van onze verloren staat. We kunnen alleen op onze borst slaan en uitroepen: 'O God, wees ons zondaars genadig!', of 'Heere, behoed ons, wij vergaan!' Wat onze leer betreft, dat die ons tot zondigen zou aansporen, moeten we zeggen dat het een oude

beschuldiging is, die ook al ingebracht werd tegen Paulus en anderen in hun dagen door hen die beweerden, dat ze zeiden: 'Laat ons het kwade doen, opdat het goede daaruit kome'. We verheugen ons dat we behoren tot zo'n eerbiedwaardig gezelschap als de apostelen. Indien we onze principes uit dezelfde fontein putten, door dezelfde Heere geroepen worden, onze ogen door dezelfde hand geopend worden, en ons hart door dezelfde kracht veranderd wordt, dan moeten we in zekere mate verwachten dat we dezelfde laster en smaad zullen ondervinden als deze goede mensen ondervonden van de wereld en de tegenstanders van onze Heere Jezus Christus. Zij werden veracht, omdat ze de heerlijkheid van de zaligheid van de mens alleen aan Hem gaven, en omdat ze de vuile voddren van hun eigen gerechtigheid niet durfden verbinden aan die grote Naam, aan Wie zij de eer en de heerlijkheid tot in alle eeuwigheid! Als we in deze situatie verkeren, dan hebben we werkelijk reden om ons te verheugen en zeer verblijd te zijn, wanneer mensen voor Zijn zaak alle kwaad over ons spreken. Maar wij geloven dat u zich moet schamen dat u behoort tot hen die de beschuldiging hebben geuit. En wat de zondigheid van ons hart betreft, we weten dat ons hart zo is; ja, we zijn ellendige zondaars en niets meer; het kwaad zit in ons; we kunnen geen volmaaktheid in onszelf vinden, noch uitwendig, noch inwendig. Toch zullen we niet wanhopig, want we weten dat zondaars zalig gemaakt kunnen worden zonder de werken van de wet. Het bloed van Christus en de Geest der waarheid kunnen ons reinigen van alle zonde. Op de dag van Zijn heirkraft zullen we een zeer gewillig volk zijn om God in de weg van Zijn instellingen te gehoorzamen en te dienen. We zoeken de zaligheid alleen te vinden in Zijn gerechtigheid, want we weten dat in ons, dat is in ons vlees, geen goed woont.

Pr.: Ik bemerk dat u vasthoudt aan uw eigen systeem, wat de gevolgen ook mogen zijn. Neem een dwaas en stoot hem met een

stamper in een mortier in het midden van het gestoten graan, toch zal zijn dwaasheid niet van hem afwijken! Ik bemerk dat mijn woorden geen uitwerking hebben op meneer Opmerker. Maar wat denk je van deze dingen, meneer de kappersknecht? Je hebt mijn geloof gehoord, en de opmerkingen die hij erover gemaakt heeft. Naar welke kant voel je dat je gemoed overhelt?

8. Het oordeel van de kappersknecht over het besprokene

K.: Wel, als ik spreek naar de geneigdheid van mijn gemoed, dan geloof ik, als ik zo vrij mag zijn een oordeel uit te spreken, dat meneer Opmerker het bij het betere eind heeft. Hij heeft immers aangetoond dat volgens uw leer de zaligheid niet gelegen is in de wil van God of in het werk van God, want u beweert dat Hij de zaligheid van alle mensen wil, maar dat Hij dit niet kan verwezenlijken, omdat het schepsel ook niet wil. U zegt dat Christus alle mensen verlost heeft, maar dat dit hen niet zalig maakt, omdat ze de voorwaarden niet willen vervullen om de zaligheid te verkrijgen. U gelooft dat God iedereen roept, maar dat velen niet willen gehoorzamen. U zegt dat Hij aan iedereen een talent of talenten van genade geeft, en dat sommige mensen die gehoorzamer zijn dan anderen, een nuttig gebruik maken van hun talenten; zij geloven en hebben berouw, laten hun hart vernieuwen en krijgen vergeving van God. Toch werpen velen van deze mensen hun zegeningen weg, vallen in het oordeel en gaan ten slotte verloren. Daarom kan geen van de dingen die hiervoor genoemd zijn onmogelijk datgene zijn wat verloren zondaars zalig maakt. De zaligheid kan dus niet gelegen zijn in het feit dat God hun zaligheid wil. Al zegt u dat Hij het wil, toch worden ze er niet door zalig gemaakt. De zaligheid is ook niet gelegen in de verlossing door Christus, want u hebt gezegd dat Hij alle mensen verlost heeft en toch gaan velen van hen ten slotte verloren. De zaligheid is ook niet gelegen in de roeping van God, of in het talent dat gegeven is, want deze hebben zij ook

volgens u. Ze is ook niet gelegen in de wedergeboorte, of in Gods Geest, of in het geloof in Christus, of in bekering tot God, of in het feit dat ze vergiffenis hebben ontvangen en gerechtvaardigd zijn. Velen immers, zo beweert u, hebben al deze dingen in bezit gehad, maar zijn toch door al die dingen niet zalig gemaakt. En wat bezit de mens naast deze, dan de wil van het vlees? En u schijnt niet bereid te zijn om te zeggen dat deze hen zalig moet maken. Wilt u dan zo vriendelijk zijn om mij te beschrijven waarin dit grote werk gelegen ligt, en waar ik ernaar moet zoeken?

Pr.: Dat zal inderdaad geen zware taak zijn, maar ik verzoek je mij nu te willen verontschuldigen, daar mijn werk mij elders roept.

Wat is het dat een zondaar zalig maakt?

Een antwoord op
deze belangrijke vraag

door J.C. Philpot

Woord vooraf

Toen ik op verzoek van de uitgever het op me nam om een antwoord te geven op de belangrijke vraag die in de samenspraak niet afdoende beantwoord was, namelijk *'Wat is het dat een zondaar zalig maakt?'*, was ik van plan slechts een paar bladzijden te schrijven zonder mijn naam eraan toe te voegen. Toen ik er echter aan bezig was, bemerkte ik dat het onderwerp me steeds meer bezig ging houden en dat vele gedachten en denkbeelden in mijn ziel begonnen op te wellen.

Ik voelde, vooral toen ik tot het tweede deel van mijn onderwerp kwam, namelijk *'de zaligheid als een inwendig bezit'*, dat ik me er niet van af kon maken met een paar alledaagse gezegdes. Ik besepte dat het onderwerp vereiste wat ik niet kon geven, namelijk bladzijden vol leven en gevoel, zalving en kracht, om het onderwerp zo uiteen te zetten dat het kon voorzien in de behoeften van Gods beproefde kinderen. Ik zag aan alle zijden de zaligheid als *'een innerlijke werkelijkheid'*, onbekend, niet gewaardeerd, verwaarloosd, veronachtzaamd. Ik ontmoette enige mensen die zich dienstknechten van God noemden, die zeer ijverden voor een uitwendige zaligheid. Ze waren gezond naar de letter der waarheid, en ze streden ernstig voor de leer der genade, maar ze spraken nooit van een innerlijke zaligheid. Als ze er al over spraken, dan maakten ze zich ervan af met een paar magere zinnen, die gewoonlijk zo vermengd waren met dwalingen dat ze eenvoudige zielen alleen in de war brachten. En een scherpziend oog kon er duidelijk de onwetendheid en leegheid van de prediker in ontdekken.

Er waren anderen die ik gadesloeg, die, te oordelen naar hun gewichtdoenerij en verwaandheid, schenen te denken dat *'de wijsheid met hen sterven zou'* (Job 12:2). Zij braken af wat God

in Zijn Woord heeft opgebouwd en bouwden op wat Hij heeft afgebroken. Ik zag dat deze zogenaamde leraars regels opstelden, dat ze ceremoniën, ordonnantiën, kerklidmaatschap, huiselijk gebed en duizend andere uiterlijke dingen invoerden, die op zichzelf allemaal goed zijn. Ze worden echter ingevoerd alsof ze de voornaamste inhoud en het wezen zouden zijn van ware vroomheid. Ik bemerkte dat weer anderen, die zichzelf 'bevindelijke predikanten' noemen, enerzijds zonden als bewijzen van genade beschouwden, of anderzijds een algemene haat tegen de zonde voor een bewijs ervan hielden.

Zo zag ik dat de in- en uitgangen, het vallen en opstaan, de verborgen werkingen, het onzichtbare spoor, de innerlijke strijd en heel die bijzondere, diepe, gedurig veranderende, aan schommelingen onderhevige weg, die betreden wordt door Gods kinderen, of nooit aangeroerd werd, of dat men, als men trachtte daarop in te gaan die weg zo bedrieglijk, verward en verkeerd werd voorgesteld, dat een levende ziel door al wat hij hoorde, meer benauwd en in de war gebracht werd dan erdoor getroost en bemoedigd. Ik zag ook dat zelfs predikanten die de merktekenen droegen van hun roeping door genade en van hun roeping tot het leraarsambt, of rustten op een bevinding uit het verleden, of zo 'bevestigd' waren in Christus, zoals zij dat noemen, die naar ik geloof 'stijf geworden waren op hun droesem', zodat ze weinig verschilden, als zij al iets verschillen, van de letter-calvinisten van deze tijd.

Dus, terwijl sommigen het goede kwaad noemden en het kwade goed, en het bittere tot zoet stelden en het zoete tot bitter, en anderen die de schijn aanzagen voor het wezen en de gedaante voor de kracht, zag ik dat degenen die op de bres moesten staan, hun zwaard in de schede hadden gestoken, en dat ze nooit hun zwaard uittrokken tegen de vijanden van Christus, die in het gewaad van vrienden kwamen. De vraag scheen te zijn: 'bent u een arminiaan of een calvinist?' Als u een arminiaan bent, dan

bent u een vijand; bent u een calvinist, dan bent u een vriend. En zo worden de gevaarlijkste en listigste vijanden van de ware godzaligheid ontvangen in het kamp van Christus, omdat ze het wachtwoord kunnen zeggen en omdat ze het tenue van Zijn soldaten dragen. Zo zag ik de waarheid op de straat struikelen, zag ik dat de ware godzaligheid verwaarloosd werd, dat uiterlijke dingen zeer gewaardeerd werden, dat de schapen van Christus niet gevoed werden, en dat de bokken van de duivel niet afgescheiden werden. Hierdoor voelde ik mij gedrongen om langer nadrukkelijk stil te blijven staan bij een inwendige zaligheid dan ik van plan was. Ik doe dat echter met het diepste besef van mijn eigen onwetendheid en onervarenheid. Ik voeg er ook mijn naam aan toe, zodat dit geschrift niet het nadeel en de verdachtmaking heeft, die gewoonlijk zijn verbonden aan anonieme geschriften.

Zonder dat ik enig oordeel uitspreek ten voordele of ten nadele van het geschrift, waaraan dit antwoord is toegevoegd, laat ik deze zwakke poging het licht zien om te strijden voor het geloof dat eens aan de heiligen overgeleverd werd, en om de aard van de zaligheid te tonen die een mens moet kennen en voor zichzelf bezitten, voordat hij het Koninkrijk der hemelen kan binnengaan.

J.C. Philpot

Wat is het dat een zondaar zalig maakt?

Iedere zondaar die zich van zijn zonden bewust is, mag wel een waar en bevredigend antwoord verlangen op zo'n gewichtige vraag. Wel mag iedereen die de alsem en gal geproefd heeft, die doorboord is met de prikkel van de zonde, die zucht onder de vloek van de wet en huivert bij de gedachte aan het toekomstige oordeel - wel mag iedere ellendige die zich schuldig voelt en zichzelf veroordeelt, 'de lippen kussen desgenen die rechte woorden antwoordt' op de vraag die van het grootste belang is: 'Hoe zou de mens rechtvaardig zijn bij God?' (Job 9:2).

Om deze vraag op de juiste wijze te beantwoorden, moeten we de zaligheid beschouwen onder twee hoofdgedachten:

1. De zaligheid beschouwd als een daad buiten ons.
2. De zaligheid beschouwd als een daad in ons.

Daar de eerste aan de tweede voorafgaat, zullen we daar de verschuldigde voorrang aan geven. En omdat 'niemand een Leraar is gelijk Hij' (Job 36:22) en 'Hij de Vader der lichten is' (Jak. 1:17), 'de Fontein des levens' (Ps. 36:10) en 'de alleen wijze God' (Jud.:25), moge aan zowel schrijver als lezer genade gegeven worden om naar Hem op te zien voor die 'zalving die van alle dingen leert, en die ook waarachtig is en geen leugen' (1 Joh. 2:27).

1. De zaligheid beschouwd als een daad buiten ons

De zaligheid moet dus ten eerste beschouwd worden als een daad buiten ons, als een eeuwige, onveranderbare handeling, die haar oorsprong vindt in de gedachten van Jehova en totaal onafhankelijk is van het schepsel. Te veronderstellen dat enig nieuw plan, enig niet van tevoren overdachte regeling, of verandering van

voornemen, enige verbetering van een oorspronkelijk onvolmaakt ontwerp, in de gedachten van Jehova kan plaatsvinden, houdt in dat men een van de grootste beledigingen uit tegen de wijsheid en macht van de drie-enige God, die een schepsel maar kan uiten.

Als Hij de Alwijze is, dan kan geen nieuwe gedachte in Zijn gedachten opkomen. Als Hij de Alvermogende is, dan kan geen onverwachte hindernis, geen onverwachte gebeurtenis, geen onvoorziene noodsituatie Zijn voornemen tenietdoen. En als Hij de Bron en Oorsprong is van het hele bestaan van het schepsel (Rom. 11:36), dan kan noch de wil noch de macht van het schepsel sterker zijn dan Hij is. We beschouwen hem als de bekwaamste ingenieur die van tevoren, met de grootste nauwkeurigheid, de beweging en het effect van ieder wiel en tandrad van de een of andere nieuwe machine kan berekenen. Hij is de ingenieur, wiens hand de uitvinding van zijn gedachten tot in de kleinste details kan uitvoeren. We noemen hem de bekwaamste generaal, die, voordat de slag begint, het beste plan maakt voor iedere manoeuvre die hij denkt uit te voeren, en hij voert met de grootste nauwkeurigheid en de beste uitslag zijn oorspronkelijk krijgsplan uit. Als een mens een verkeerde inschatting maakt, als hem iets mislukt door een onverwachte belemmering, als hij plotseling moet stoppen wegens een onvoorziene hindernis, dan stempelt dat hem tot een knoeier. Als een architect zich vergist in zijn oorspronkelijke schatting, dan wordt zijn bekwaamheid in twijfel getrokken, en als hij zijn plan niet kan uitvoeren dan wijst dat op machteloosheid.

Nu, als dan een generaal een plan heeft, als een ingenieur een plan heeft, als een architect een plan heeft, zou God dan geen plan hebben? Als we nu de bekwaamheid van een man afmeten aan de wijsheid van zijn ontwerp en zijn macht aan de uitvoering ervan, zullen we dan de wijsheid en macht van God niet op dezelfde manier afmeten? Zullen we iemand niet beschouwen als

een domoor en een dwaas, als hij geen regelmatig systeem van werken heeft, als hij geen vaste werkuren heeft, geen van tevoren geregelde opeenvolging van handelingen, en zouden we dan niet beven om al deze dwaasheid aan God toe te schrijven? Een katoenfabriek in Manchester zou geen week kunnen draaien, als ze niet een of ander systeem van werken had, niet een of ander geordend plan, dat aan ieder spinnewiel zijn werk verschaft en aan iedere arbeider zijn taak toebedeelt. En toch zijn er mensen te vinden die zo brutaal en goddeloos zijn dat ze aan de alleen wijze God een verwarring, een wanorde, een nalatigheid in het bestuur van de eeuwige bestemming van de mens toeschrijven. Ze schrijven Hem zo'n nalatigheid toe dat, als er zo in onze stad gehandeld werd, de bedrijvige fabrieken in onze stad gesloten zouden worden, het grote aantal bewoners tot de bedelstaf gebracht zou worden en haar drukke straten zouden veranderen in een woning van draken en een veld voor uilen.

We kunnen daarom niet ontkennen dat al wat God doet, Hij dat doet volgens een plan dat Hij naar Zijn eigen eeuwige gedachten heeft vastgesteld, zonder dat we Zijn wijsheid in het ontwerpen en Zijn macht in het tot stand brengen in twijfel mogen trekken. Indien dan al wat God doet, Hij dat doet 'naar de raad van Zijn wil, is het duidelijk dat de zaligheid of verdoemenis van zielen deel moeten uitmaken van Zijn eeuwig voornemen. Als alle dingen die plaatsvinden in een kanaal stromen dat voor hen uitgegraven is, elkaar opvolgen volgens een vaste volgorde, en evenzeer deel uitmaken van Gods regering over alle dingen, zoals ieder wiel bijdraagt tot de beweging van de een of andere ingewikkelde machine, dan moet de zaligheid begrepen zijn in het ene grote oorspronkelijke plan.

Als men zegt dat God sommige dingen vaststelt, maar andere niet, tijdelijke gebeurtenissen verordent, maar geestelijke niet, dat Hij waakt over het vallen van een mus, maar de onsterfelijke ziel van de mens aan bloot toeval en goed geluk overlaat, dan is

dat een even schaamteloze veronderstelling als dat een onwetende plattelander een van de stoommachines van Watt onderzoekt en zegt: 'Deze ketel, dit vliegwiel, deze zuiger, heeft Watt ontworpen, maar deze parallel lopende beweging, deze regelaar, deze zelfregistrerende klep, deze prachtige precisie van iedere beweging, heeft hij aan het toeval overgelaten. Zijn meesterlijke brein vergat *dit* onderdeel van de machine en liet *dat* onderdeel weg; en heel dit verfijnde stelsel en heel deze prachtige bewerking zijn gedeeltelijk het resultaat van bedrevenheid en vindingrijkheid en gedeeltelijk van toeval, en goed geluk.'

Met niet minder verwaandheid en onnozelheid spreken allen die ontkennen dat de zaligheid bestaat uit een volmaakt plan, dat een harmonisch geheel vormt en dat zijn oorsprong, voortgang en einde vindt in de wil en het voornemen van God alleen. Omdat we niet in staat zijn om de harmonie en schoonheid van dat ene grote geheel te ontdekken, omdat er bedenkingen zijn en tegenwerpingen, omdat we doel en verband van elk onderdeel niet kunnen bevatten, staat het ons daarom vrij om te ontkennen dat de zaligheid bestaat uit één groot harmonieus plan? Dan zou de bovengenoemde onwetende plattelander evengoed kunnen vitten op ieder wiel en beweging in de stoommachine waarvan hij het gebruik en schoonheid niet zou kunnen begrijpen.

Als de zaligheid dan, *als geheel*, een groots, harmonieus plan is, dan moeten *al de onderdelen* en takken van de zaligheid van dezelfde aard zijn. Als u zegt dat een deel niet harmonieus is, dan zegt u daarmee dat het geheel niet harmonieus is, want de harmonie van het geheel hangt af van de harmonie van de onderdelen. Deze takken, of onderdelen, vragen daarom onze zorgvuldige aandacht, en als we kunnen aantonen dat ze volkomen zijn, dan tonen we aan dat het geheel volkomen is.

Waaruit de zaligheid bestaat

1. Het eerste onderdeel van de zaligheid is dat daardoor de

heerlijkheid van de drie-enige Jehova wordt geopenbaard. Niets kan zo dierbaar zijn voor God dan Zijn eigen heerlijkheid. Niets minder dan de openbaring ervan kan het hoogste doel zijn van al Zijn handelingen. De oorsprong van alle geschapen wezens, van de schoonste engel tot de kruipende worm toe, kan alleen toegeschreven worden aan de begeerte die Jehova heeft om daardoor Zijn eigen eeuwige heerlijkheid te openbaren. Zaligmaking, die de grootste daad van God is, moet daarom teruggevoerd worden tot dezelfde bron. 'Tot prijs *der heerlijkheid Zijner genade*', zegt Paulus (Ef. 1:6), 'door welke Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde.' En nogmaals in vers 12: 'Opdat wij zouden zijn *tot prijs Zijner heerlijkheid*, wij die eerst in Christus gehoopt hebben.' 'En opdat Hij zou bekendmaken *de rijkdom Zijner heerlijkheid* over de vaten der barmhartigheid, die Hij tevoren bereid heeft tot heerlijkheid' (Rom.9:23).

Nu, indien de zaligheid enigszins zou steunen op de wil van de mens, en voor haar uiteindelijke goede uitkomst zou afhangen van de macht en bekwaamheid van de mens, dan is het duidelijk dat geen enkele ziel behouden zou kunnen worden. Nee, als het daarvan afhing, dan is er niet de minste twijfel in het hart van hen die bij bevinding de gevallen staat van de mens kennen, dat niemand zalig *kon* of *zou* worden. Tenzij dus de zaligmaking zou geschieden volgens een besloten, vastgesteld, onveranderlijk, onherroepelijk plan, is het duidelijk dat God teleurgesteld kon worden wat al de heerlijkheid betreft die Hij Zich had voorgesteld te verwerven tot meerdere eer van Zijn grote Naam. En als we alleen erkennen dat Hij vanaf het begin het einde ziet, en iedere gebeurtenis die zal plaatshebben, van tevoren weet, wat de arminianen zelf toegeven, dan is het duidelijk dat, daar Hij de teleurstellingen van al Zijn plannen voorzag, Hij het niet zover had laten komen en nooit het plan tot de zaligheid zou hebben ontworpen. Ja, om nog even door te redeneren, als God door de tegenstand van het schepsel beroofd kon worden van de inkomst

van Zijn eigen heerlijkheid, dan zou Hij nooit deze wereld geschapen hebben, of de mens uit het stof der aarde hebben geformeerd. *Wij* maken plannen, die ons teleurstellen wat de uitkomst betreft, omdat we toekomstige gebeurtenissen niet kunnen voorzien. Als we echter begiftigd waren met de voorkennis van alle dingen, dan zouden we alleen beginnen aan zulke ondernemingen waarvan we wisten dat we die konden uitvoeren. Laat daarom niemand die dwaasheid aan God toeschrijven, die hij niet zou toeschrijven aan een medeschepsel.

2. Daar onze zwakke geestvermogens niet in staat zijn om de zin en mening van Jehova als één harmonieus geheel te begrijpen, zijn we genooddaakt om aan Hem een opeenvolging van handelingen toe te schrijven. Die opeenvolging heeft geen wezenlijk bestaan in Hem Die een eeuwig Heden is: 'Dezelfde, gisteren en heden en in der eeuwigheid.' Dus spreken we van de genegenheid die God heeft voor Zijn eigen heerlijkheid als de eerste daad in het plan van de zaligheid en Zijn eeuwige liefde als de tweede daad. Maar in Zijn oneindige geest is er geen eerste of tweede, geen toekomst of verleden, geen vroeger of later. Wanneer we dan ook zeggen dat *eeuwige liefde* de tweede bewegende oorzaak is van de zaligheid, dan gebruiken we de taal die onze zwakke geest vereist, en is het niet onze bedoeling om aan God enige onvolmaaktheid van dien aard toe te schrijven, zoals een opeenvolging van beweegredenen met zich meebrengt.

Liefde is dus een oorzaak van de zaligheid. Maar als Jehova volmaakt en onveranderlijk is, dan moet Zijn liefde van dezelfde aard zijn. Hoe zuiverder, hoe standvastiger, hoe onveranderlijker die liefde is, hoe dichter ze de volmaaktheid benadert. Als de liefde wispelturig is, als ze zich verplaatst van het ene voorwerp naar het andere, als ze bekoeld is, ontmoedigd wordt, tenietgedaan of vervreemd, of als ze op een of andere manier geschaad wordt door uitwendige omstandigheden, dan doet dat afbreuk aan de zuiverheid van de liefde. De liefhebbende vrouw die,

ondanks dat ze slecht behandeld en verwaarloosd wordt, aan haar man trouw blijft, die van hem houdt in oneer en schande, die zijn beeld op haar hart draagt, al wordt hij als een misdadiger verbannen, of opgehangen als een boosdoener, wekt onze bewondering op, omdat ze een toonbeeld is van echtelijke liefde. De tedere moeder die medelijden voelt voor haar losbandige zoon, en die 's nachts haar kussen nat maakt met haar tranen van liefde voor hem, al is haar hart bijna gebroken door zijn losbandige gewoonten, zullen we onmiddellijk bewonderen als een toonbeeld van moederlijke liefde. De kracht, de onveranderlijke aard, de zuiverheid, de onbaatzuchtigheid van deze twee voorbeelden van menselijke liefde gaan ons onwillekeurig aan het hart. Nu, als we dan de zuiverheid en volmaaktheid van de liefde van het schepsel meten volgens een zekere maatstaf, moeten we dan die maatstaf opzij leggen als we Goddelijke liefde meten? Als de liefde van God tot de mensenkinderen wispelturig, veranderlijk, afhankelijk van omstandigheden, beïnvloed door hun gedrag, afwisselend gegeven en weggenomen zou zijn, dan moeten we zo vrijmoedig zijn om te zeggen dat de liefde van God onvolmaakt is; en als de liefde van God onvolmaakt is, dan is God Zelf ook onvolmaakt. Maar als God diegenen die Hij liefheeft, eeuwig, oneindig, volmaakt liefheeft, dan moet Hij hen onveranderlijk en onverwrikbaar liefhebben. Heeft God dan alle mensen lief? Had Hij Ezau, Farao, Saul en Judas lief? Hij zegt ons Zelf dat 'Hij Ezau haatte' (Mal. 1:3), en Paulus verklaart dat deze haat er al was 'als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden' (Rom. 9:10-13).

We moeten dan tot deze conclusie komen dat God sommigen liefheeft en anderen haat. Maar is er dan geen bewegende oorzaak in de afzonderlijke personen zelf? Zijn sommigen niet goed en anderen slecht, sommigen gehoorzaam en anderen ongehoorzaam? Verdienen sommigen de liefde en anderen de haat? Als alle mensen in gelijke mate gevallen zijn, als ze allen

even slecht zijn, allen evenveel betrokken bij verwerping en overtreding, dan kan er in hen geen oorspronkelijk verschil zijn. Als sommigen behouden worden en anderen verloren gaan, als sommigen eeuwig gelukkig gemaakt worden en anderen eeuwig rampzalig, dan moeten we de oorzaak van het verschil ergens anders zoeken dan in de personen zelf. En we kunnen daar nu over redeneren zo lang als we willen, toch moeten we, als we de erfzonde en de val van de mens erkennen, tot dezelfde conclusie komen, namelijk dat het verschil dat er gemaakt wordt tussen hen die behouden worden en hen die verdoemd worden, niet uitgaat van hen, maar van God: kortom, dat Hij vrijelijk sommigen haat en vrijelijk sommigen liefheeft.

3. Het bestaan van liefde kan echter alleen bekend worden gemaakt door daden. Liefde is een verborgen beginsel in het hart voorzover het degenen betreft *door* wie de liefde gevoeld wordt, maar ten opzichte van hen *voor* wie die liefde gevoeld wordt, kan de liefde alleen tot uiting worden gebracht door de een of andere uitwendige daad. Liefde is dus de oorsprong van de zaligheid, daar de zaligheid de vrucht is van de liefde. De liefde is de oorzaak, de zaligheid de uitwerking; de een is de innerlijke beweegreden, de ander de uitwendige daad. Maar we meten de liefde af naar de beproevingen die zij wil ondergaan, de opofferingen die zij zich wil getroosten, het lijden dat zij wil verdragen voor het voorwerp van haar genegenheid. Met dezelfde maatstaf meten we de liefde van God voor de kinderen der mensen. *Verlossing* wordt daarom voortdurend in het Woord beschreven als de toetssteen en het bewijs van de liefde van Christus: 'Christus heeft de gemeente liefgehad en Zichzelf voor haar overgegeven' (Ef. 5:25). 'Die mij liefgehad heeft', zegt Paulus, 'en Zichzelf voor mij overgegeven heeft' (Gal. 2:20). 'Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat Hij Zijn leven voor ons gesteld heeft' (1 Joh. 3:16). Als verlossing dan de vrucht is van de liefde, de uitwerking ervan en de uitdrukking ervan, als de liefde

beperkt is en particulier, dan zal de verlossing ook beperkt en particulier zijn. De uitwerking kan niet groter zijn dan de oorzaak, en de daad kan ook niet groter zijn dan de beweegreden. Maar is de verlossing een *volmaakte* daad, een *volbracht* werk? Als zij de uitvoering is van een oorspronkelijk plan, en ook uitgevoerd is door God, geopenbaard in het vlees, dan moet zij zeker even volmaakt zijn als haar Auteur. Maar is dat werk volmaakt dat onzeker is en voorwaardelijk, dat afhangt van de wispelturige grillen en de veranderlijke wil van een schepsel, en dat nog wel van een gevallen schepsel? Was de schepping van de wereld afhankelijk van de medewerking van de mens? Kan hij een enkel grasscheutje laten groeien, of één haar wit of zwart maken? Is de medewerking van de mens toegelaten in een van de daden van God? Als zo iets mogelijk zou zijn, zou dan hetgeen het schepsel aan het werk zou toevoegen, het geheel niet bezoedelen en bederven? Indien de verlossing de gehele mensheid zou gelden en slechts een deel behouden wordt, kan ze dan nog een volmaakt werk genoemd worden? Als de verlossing voortkomt uit de liefde, als de verlossing algemeen is, dan zal de liefde algemeen zijn, maar als er ook mensen verloren gaan, als er mensen in de hel zijn voor wie Christus gestorven is, dan was hun verlossing tevergeefs en al de liefde van Christus voor hen is tevergeefs geweest. Hij betaalde hun schuld en nog staat hun schuld open. Hij nam hun zonden weg, en toch blijven hun zonden aanwezig. Hij had hen lief, had macht om hen zalig te maken, Hij deed alles wat Hij kon om hen te verlossen van de hel, Hij kwam op aarde met het nadrukkelijke doel om hun zonden in Zijn eigen lichaam aan het kruishout te dragen, Hij stond voor hen op uit de doden en voer ten hemel op als hun Hogepriester en Advocaat, en ten slotte kan Hij na al dit machtige, dit oneindige, onmetelijke ten koste leggen van liefde, lijden, tranen, zuchten, pijn en bloed hen niet zalig maken. Zij komen om in hun zonden en worden in de hel geworpen. Is Christus werkelijk en waarach-

tig God? Heeft Hij al de eigenschappen van de Godheid? Is Hij alwijs en almachtig? Ziet Hij van het begin af het eind en weet Hij alle dingen uit het verleden, van het heden en weet Hij alle dingen die nog komen zullen? Wist Hij, toen Hij aan het kruis hing, wie er behouden zouden worden en wie er verloren zouden gaan? Wat een verspilling van liefde is dat dan, wat een nutteloos ten koste leggen van lijden, wat een nodeloze hoeveelheid pijn, als de uitwerking van alles wat Hij toen leed, afhing van de vrije wil van het schepsel en miljoenen nooit voordeel zouden trekken uit alles wat Hij toen voor hen verduurde.

Maar stierf Christus voor de zonden van *heel* de mensheid? Dan droeg Hij de zonden van de mannen van Sodom en Gomorra, van het leger van Faraó dat omkwam in de Rode Zee, van Korách, Dathan en Abiram, die door de aarde verzwolgen werden, van de zeven vervloekte volken van Kanaán en van allen die in de zondvloed het leven verloren. Maar al deze mensen waren in hun zonden gestorven. Werd hun nog een kans gegeven in de hel? Droeg Christus hun zonden aan het kruis en daalde Hij daarna af in de hel met aanbiedingen van genade aan de verdoemden? Kreeg de vrije wil nog een gelegenheid, nog een dag van genade? Kreeg de vrije wil nog een periode tot de uitoefening van zijn geweldige kracht? Judas zegt ons van zulke mensen dat ze 'tot een voorbeeld gesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs' (vers 7). Paulus zegt dat 'ze werden vernield van de verderver' (1 Kor. 10:10). Maar als Christus *voor allen* stierf, dan stierf Hij voor deze mensen en als Hij voor deze mensen stierf, dan moet er een of ander doel geweest zijn, iets dat gedaan kon worden, enig resultaat dat veroorzaakt werd doordat Hij hun zonden droeg. Als Hij niet voor hen stierf, dan is de verlossing niet langer algemeen.

We hebben gezien dat er miljoenen zijn voor wie Christus niet is gestorven. Er wordt onmiddellijk een grens gesteld aan de algemeenheid van de teksten die zo dikwijls worden geciteerd ten

gunste van de algemene verzoening. Indien Hij *werkelijk* voor hen stierf, dan ontvangen ze enig nut uit Zijn dood, of ze doen dat niet. Als zij enig nut ontvangen, dan zullen zielen die al in de hel zijn, die in hun zonden zijn gestorven en omgekomen zijn onder de toorn van God, verlost worden. En als er *enigen* verlost worden, waarom dan niet *allen*? De smarten van de hel zouden hun zeker geleerd hebben om hun vrije wil beter te gebruiken dan ze op aarde deden, en de ondervinding van één uur in de brandende poel zal hen hebben doen instemmen met de aanbiedingen van genade. Christus zou niet zo lang tevergeefs kloppen op de deur van hun hart als de Wesleyaanse predikanten beweren dat Hij dat nu doet op de harten van hun toehoorders. Als de verdoemden, vertellen ze ons, dezelfde aanbiedingen hadden als wij hebben, hoe graag zouden ze die omhelzen. Als Christus dan voor hen gestorven is, dan is de hel lang geleden al ontvolkt van zijn oude inwoners. Kaïn, Faraó, Saul, Achitofel, Doëg, Ezau en duizenden anderen, die de Schrift voorstelt als vijanden van God, zijn nu in de hemel en zingen het loflied des Lams. Maar indien Christus voor al deze mensen niet is gestorven, dan is de verzoening niet algemeen: er is een grens aan gesteld, en zij is, waar wij voor strijden: particulier.

Dus zijn wij van mening en geloven wij uit de Geschriften der Waarheid, dat Christus 'Zijn leven heeft afgelegd voor Zijn schapen', 'eenmaal werd opgeofferd om veler zonden weg te nemen', 'Zijn volk heiligde met Zijn eigen bloed', 'de gemeente liefhad en Zichzelf voor haar overgaf', en dat Hij de zonden van Zijn uitverkoren kinderen in Zijn eigen lichaam aan het kruis-hout droeg. Zoals de namen van de zonen van Israël op de borstlap van de hogepriester werden gedragen (Ex. 28:29), zo geloven wij dat Jezus, toen Hij aan het kruis hing, de namen van Zijn uitverkorenen op Zijn hart droeg en dat Hij door Zijn bloed verzoening teweegbracht voor al hun zonden en overtredingen. Hij betaalde hun schuld tot de laatste penning. Hij voldeed aan

de strengste eisen van de eeuwige gerechtigheid. Hij leed in lichaam en ziel het volle gewicht, de volle maat en het volle aantal van de zonden van Zijn volk en liet geen enkele zonde van hen onvergoed en onverzoend. De Godheid gaf waardigheid en verdienste aan het lijden van de Mensheid; en zo werd Immanuël, God met ons, de algenoegzame Zaligmaker van al degenen die Hem werden gegeven, die door Hem werden bemind en die door Hem werden verlost.

4. Het laatste onderdeel van de zaligmaking als een uitwendige daad waarvoor we nog plaats hebben om die te beschouwen, is de toegerekende gerechtigheid van de Zoon van God, die toegepast wordt aan allen die geloven. Gods wet, die het afschrift is van Zijn eeuwige gerechtigheid, zou evenmin straffeloos verbroken kunnen worden als dat God ophield God te zijn. Tenzij daarom de wet volmaakt wordt gehoorzaamd, of door de mens aan wie de wet werd gegeven, of door een Borg Die zijn plaats zou innemen, moet die heilige en rechtvaardige wet haar straffen en vloeken uitgieten over de ongehoorzamen tot in alle eeuwigheid. Als dat waar is, dan is Christus geworden onder de wet en heeft Hij haar volmaakt gehoorzaamd, of voor geheel het menselijk geslacht of voor een deel ervan. Als Hij gehoorzaamd heeft voor het geheel van het menselijk geslacht, dan worden alle mensen gerechtvaardigd. Alle mensen hebben dan de wet gehoorzaamd door hun Borg, allen staan voor God volmaakt in Christus, zonder vlek of rimpel, of iets van dien aard. De deuren van de hemel worden voor allen geopend, en heel het geslacht van Adam zal in huwelijkskleding aanzitten op de bruiloft des Lams. Maar als dit de waarheid niet is, en als slechts een deel van de mensheid behouden zal worden, al hebben allen de wet verbroken, dan moeten we tot de conclusie komen dat alleen zij gerechtvaardigd worden voor wie Christus als een Borg de wet gehoorzaamde, en dat het alleen Israël is dat gerechtvaardigd wordt in de Heere en zich in Hem zal beroemen.

2. De zaligheid beschouwd als een inwendige daad

Tot zover hebben we de zaligheid alleen nagegaan als een *uitwendige* daad, als iets dat voor ons gedaan wordt en buiten ons gedaan wordt. In deze verbondsovereenkomsten en afhandelingen hadden wij geen aandeel als levende, handelende personen. Ze werden ontworpen en uitgevoerd voordat wij enig bestaan hadden, behalve in de predestinerende gedachten van Jehova. Zoals de boom zijn knoppen laat zien die al bestonden in de boom voordat ze tot zichtbare groei kwamen, zo wekken de verkiezende voornemens van een drie-enig God ons tot leven, zodat we het profijt mogen genieten van al wat voor ons gedaan werd toen we nog geen bestaan hadden, behalve dan in de gedachten van Jehova.

En dit leidt ons ertoe om te spreken van de zaligheid als een werk dat *in ons* gewrocht wordt als een machtige daad, waardoor dat wat oorspronkelijk en altijd ons toebehoorde, een persoonlijke werkelijkheid wordt, een genoten bezit. De zaligheid wordt een ontvangen erfenis, zoals een erfgenaam, als hij meerderjarig wordt, het bezit toegewezen wordt dat allang van hem was, voordat hij in het bezit ervan gesteld werd.

God is alwijs en daarom onderneemt Hij geen overhaaste, onbezonnen stappen. Zoals het oorspronkelijke ontwerp van de zaligheid uitgedacht werd door oneindige wijsheid, zo worden al de daarop volgende stappen van de uitvoering van dat ontwerp ook door dezelfde oneindige wijsheid bestuurd. 'Met welke Hij overvloedig is geweest over ons', zegt Paulus (Ef. 1:8), 'in alle wijsheid en voorzichtigheid.' Dus stelt God in de handelingen met Zijn volk hen niet ineens in het bezit van al de zegeningen die Hij voor hen weggelegd heeft. Hij heeft bijvoorbeeld hun zonden vergeven, maar Hij stelt hen, wanneer Hij hen door Zijn genade roept, niet onmiddellijk in het bezit van deze zegening. Hij moet hun eerst hun behoefte daaraan leren. Hij moet hun harten toebereiden om deze zegening goed te ontvangen. Het is

geen gewone gift en Hij moet hun leren hoe ze deze moeten waarderen. Ze waren verlost van de toorn en de eeuwige ellende, van Zijn vreselijk ongenoegen en eeuwig brandende verbolgenheid tegen de zonde. Het is nodig dat Hij hun laat zien, en dat Hij hen krachtig laat gevoelen, niet alleen *waarvan* ze verlost worden, maar ook *waartoe* ze verlost worden.

En zoals de eik niet in één dag zijn volle wasdom bereikt, maar jaren van zonnenschijn en storm, van harde winden en huilende orkanen nodig heeft om hem kracht en stevigheid te geven, om hem zowel een diepgaand, breed wortelstel als een verheven en wijdvertakte kruin te geven, zo hebben ook Gods kinderen maanden en jaren van beproeving en verzoeking nodig om diep wortel te schieten en gezond en krachtig opwaarts te groeien. Dus, voordat de ziel iets over de zaligheid kan weten, moet ze grondig en bij bevinding de aard van de zonde en de aard van zichzelf leren kennen, en moet ze aan de weet komen dat ze zelf door de zonde bevekt en verontreinigd is. De ziel is trots en behoort vernederd te worden; ze is zorgeloos en moet wakker geschud worden; ze is levend en moet gedood worden; ze is vol en het is nodig dat ze ontledigd wordt; ze is gezond en moet verwond worden; ze is gekleed en het is nodig dat ze ontkleed wordt. De ziel is van nature eigengerechtigd en zelfzuchtig; ze ligt diep verzonken in wereldsgezindheid en vleselijkheid; ze is totaal blind en onwetend; ze is vervuld met eigendunk, verwaandheid, hoogmoed en vijandschap, en ze haat al wat hemels en geestelijk is. De zonde in al haar verschillende verschijningsvormen is haar natuurlijk element. Hebzucht, wellust, werelds genoegen, verlangen om van de mensen geprezen te worden, een onverzadigbare dorst naar zelfverhoging, een volledige zelfovergave aan alles wat iedere nieuwe begeerte van het hart kan behagen en bevredigen, een volledige minachting en afschuw van alles wat haar onzinnig najagen van hetgeen waarvan ze houdt, aan banden legt of in de weg staat - dit zijn enige van de kenmerken

van de onwedergeboren natuur van de mens.

Opvoeding, zedelijke beteugeling of de kracht der gewoonte, kunnen het uitbreken van inwendige verdorvenheid in toom houden. Ze kunnen een dam opwerpen tegen de machtige stroom van inwonende zonde, zodat ze niet alle perken te buiten zal gaan en het land verwoesten. Geen morele rem kan echter de menselijk natuur veranderen. Een aan de ketting gelegde tijger is toch nog een tijger. 'Zal ook een Moorman zijn huid veranderen? Of een luipaard zijn vlekken?' (Jer. 13:23). Om van een mens precies het tegenovergestelde te maken van wat hij is, om te maken dat hij God liefheeft in plaats dat hij Hem haat, Hem vreest in plaats dat hij Hem bespot, Hem gehoorzaamt in plaats dat hij tegen Hem in opstand komt, en te beven voor Zijn vreselijke majesteit, in plaats van aan te lopen tegen Zijn hoogverheven schild - om dit machtige werk te verrichten en deze wonderbare verandering te bewerkstelligen, daarvoor is de inplanting van een nieuwe natuur door de onmiddellijke hand van God Zelf vereist. Natuurlijk licht, natuurlijke liefde, natuurlijk geloof, natuurlijke gehoorzaamheid, kortom, alle natuurlijke godsdienst is hier nutteloos en krachteloos. Als men een rivier van richting verandert, verandert men daarmee de natuur van het water niet. Als men de loop van een modderige beek verlegt van het zuiden naar het noorden, dan is het nog steeds een modderige beek.

Zo is het mogelijk dat de oude natuur beteugeld en verzacht wordt, en dat men haar in nieuwe en andere kanalen geleidt, maar het is nog steeds de oude natuur. En dit is de bezigheid van honderden die zich dienstknechten van Christus noemen en arbeiders in Zijn wijngaard. Zij gebruiken houweel en spa en graven verscheidene kanalen voor de oude natuur uit om daardoor te lopen; en als ze door veel zwoegen en arbeid een paar kleine stroompjes in hun smalle kanalen hebben doen vloeien, dan luisteren ze hun succes op met de naam van 'bekering' en

'wedergeboorte' en 'een werk van genade'. Zo graaft de één een kanaal uit in de zondagsschool, een ander graaft een breed kanaal voor het bijbelgenootschap, een derde maakt een nieuwe opening voor zelfverzekerde vroomheid, en een vierde delft een breed kanaal voor eigengerechtigheid, onder de naam van christelijke heiligheid.

Maar na al hun moeite en na al hun succes in het doen vloeien van de stromen van de natuur in deze nieuwe kanalen, is het nog steeds de oude natuur, die nog even gevallen, even onwetend, even blind, even vleselijk en even dood als ooit tevoren is. Ze staat nog steeds vol vijandschap tegenover God en is nog even onbekwaam als ooit om het Koninkrijk der hemelen binnen te gaan. De oude natuur te witten, te schilderen, te vergulden, te bekleden, te versieren, er een glans aan te geven, kortom, de buitenkant van de oude natuur te verbeteren, dat is de godsdienst van onze dagen. Honderden kerken en kapellen worden gebouwd, duizenden preken worden gehouden, en miljoenen worden uitgegeven enkel en alleen met het doel om uit het ruwe blok van de natuur, de vorm, de ledematen en trekken van een mens uit te houwen; en al dit werk brengt niets voort dan een standbeeld, een dood beeld, een levenloze gelijkenis van de ware godzaligheid. Het heeft een mond, maar spreekt niet, ogen, maar ziet niet, oren, maar hoort niet, handen, maar tast niet; het heeft voeten, maar loopt niet, en het spreekt ook niet door zijn keel. Leden van de staatskerk en van de afgescheiden kerken, orthodoxen en evangelischen, baptisten, independenten en methodisten sluiten zich aaneen om het goede werk te verrichten. 'De een hielp de ander, en zeide tot zijn metgezel: Wees sterk. En de werkmeester versterkte de goudsmid; die met de hamer glad maakt, dien, die op het aambeeld slaat, zeggende van het soldeersel: Het is goed; daarna maakt hij het vast met nagelen, dat het niet wankele.' (Jes. 41:6 en 7).

Maar verbetering is geen wedergeboorte, en verandering van

levenswijze is niet hetzelfde als verandering van hart. Er kan een overvloed van ijver zijn, van toewijding, beginselvastheid, bijbelstudie, persoonlijk en huiselijk gebed, het luisteren naar het Evangelie, godsdienstige gesprekken, aandacht voor de voorschriften van het Nieuwe Testament en een groot vertoon van uiterlijke vroomheid en heiligheid, en dat er toch geen vonkje van Goddelijk leven in de ziel te vinden is. De godsdienst van de mens is om het schepsel op te bouwen in goede werken, in vroomheid, in het luisteren naar het Woord, in het lezen van religieuze schrijvers, in het bezig zijn in al de drukke opwinding en spanning van verenigingen en scholen. De godsdienst van God is het schepsel in het stof te werpen van zelfvernedering en zelfverfoeiing.

De mens zou godsdienst willen onderwijzen, zoals hij rekenen en wiskunde onderwijst. Deze regel moet geleerd worden, deze som moet gemaakt worden, dit probleem moet begrepen worden, deze moeilijkheid is te overwinnen, en zo kan er vooruitgang gemaakt worden. Het vuur moet aangestoken worden, de blaasbalg moet geblazen worden, de stoom moet opgewekt worden, de machine moet in werking gebracht worden, de voorgeschreven taak moet verricht worden. De godsdienst is volgens het aangenomen geloof iets waartoe de mens aangespoord moet worden. Hij moet op de een of andere manier godsdienstig gemaakt worden. Hij moet door menselijke argumentering of menselijke overreding of tot de godsdienst gedreven of overgehaald worden. Hij moet met gevele overgehaald worden of door bedreigingen verlost of er met de zweep in geslagen worden. De godsdienst wordt hem voorgesteld als een rivier tussen zijn ziel en de hemel. Hij wordt overgehaald, uitgenodigd, aangespoord, gesmeekt om in deze rivier te springen. Hij moet erin springen, of hij wordt erin geduwd. Er wordt ingewerkt op zijn gevoelens, en hij doet de voorgeschreven sprong. Hij wordt een belijder. Hij luistert, hij leest, hij bidt, hij ondersteunt de

zaak; hij woont de bijeenkomsten van de zondagsschool bij; hij geeft vorm aan zijn kleding overeenkomstig de regels van het tenue van het corps waartoe hij behoort; hij dankt de hoge kragen van zijn overhemden af, kamt zijn haar glad en knipt zijn bakkebaarden af; hij voorziet zijn hoofd van de geloofsbelijdenis van de sekte waarbij hij zich aangesloten heeft; hij praat zoals de leden van die sekte praten, hij gelooft, zoals zij geloven en handelt zoals zij handelen. En dit alles wordt 'bekering' en 'onmiskerbare vroomheid' genoemd, terwijl er de gehele tijd geen kruimel genade, geen greintje geestelijk geloof of een vonk van Goddelijk leven in de ziel van de arme stakker te vinden is. Nu, Gods weg is zeer verschillend van heel dit armzalige systeem, dat zo algemeen overheersend is. God bouwt niet op voordat Hij eerst afgebroken heeft. Hij behoudt ook niet voordat Hij de ziel heeft doen gevoelen dat ze verloren is.

Hij neemt het hout en de stoppels van de oude natuur niet om een fundament te leggen, en Hij gebruikt ook geen slijk in plaats van specie om een vervallen Babel op te bouwen. De manier van doen van een mens is om hier een stuk hout te plaatsen en daar een steen te leggen, om de ene hoek op te vullen met een baksteen en de andere hoek met een tegel, en om op deze vooruitstrevende wijze een toren te bouwen, waarvan de top tot in de hemel reikt. Gods wijze is om neder te varen en hun taal te verwarren, en om ieder stuk hout en iedere steen te verstrooien naar de vier winden des hemels en om niet één steen op de andere te laten, die niet zal afgebroken worden. Hij is een jaloers God en wil geen deelgenoot hebben in het werk der zaligmaking. Hij zal geen nieuwe wijn in oude lederen zakken doen, en Hij zal ook geen nieuwe lap op een oud versleten kleed zetten. De vuile klederen van Jozua (Zach. 3:4) moeten van hem afgenomen worden, voordat hij bekleed wordt met wisselklederen.

Zo gaat doden vooraf aan levendmaking; armoede vooraf aan rijkdom; bedelen en de mesthoop vooraf aan de erfenis van de

troon der heerlijkheid; het graf van hoopvolle verwachtingen en het stof van zelfverfoeiing vooraf aan de verhoging tot het zitten bij de vorsten (1 Sam. 2:6-8). Het zaaien met tranen gaat vooraf aan het maaien met vreugde; as gaat vooraf aan sieraad, treurigheid vooraf aan vreugdeolie en de benauwde geest vooraf aan het gewaad des lofs. De zaligmaking is geen uiterlijk iets. Ze bestaat niet in de letter, maar in de geest; niet in een zuivere belijdenis, maar in de genieting ervan als een balsem voor een verbroken hart.

Dus, als we een antwoord geven op de grote vraag: 'Wat is het dat een ziel zalig maakt?' moeten we eerst vooropstellen dat juist het woord 'zaligmaking' duidt op een voorafgaande staat, waarvoor het een middel is om daaruit te ontsnappen en daarvan verlost te worden. Die zaligmaking duidt op voorafgaand verlies, verderf en ellende, en dat ze een verlossing is van al deze dingen, dat stemt iedereen toe. Maar men geeft niet zo gauw toe, of, als men dat al met woorden erkent, dan wordt het niet voorgesteld als een fundamentele waarheid, dat het een *gevoeld* verlies, verderf en een *gevoelde* ellende is, waaraan men ontkomt door zaligmaking. Allen die de waarheid van de Bijbel erkennen, stemmen met woorden de val van de mens toe, en ze geven toe dat zalig maken inhoudt dat men verlost wordt van het vreselijke gevolg van die val. Maar dat een mens daar een diep besef van moet hebben en dat goed moet gevoelen, dat zijn ziel onder de last ervan gebukt en gebogen moet gaan, dat de overtuiging van schuld, toorn, en schrik door een bovennatuurlijke kracht in zijn ondervinding gewerkt moet worden, dat zijn ziel tussen de bovenste molensteen van de wet en de onderste molensteen van een schuldig geweten verbrijzeld moet worden - deze grote en plechtige waarheden worden geschuwd, vermeden en verzwegen door bijna allen die beweren dat ze aan de zondaar de weg naar Sion wijzen. 'Ga naar Christus; zie op Jezus; geef uzelf over aan de Heere; leid een beginselvast leven; lees deze en gene schrijver;

neem de erkende plichten waar; voeg u bij ons gezelschap; word lid van onze kerk; kom luisteren naar onze predikant; begin met huisgodsdienstoefeningen; stuur uw kinderen naar de zondagschool; beoefen ijverig de heiligmaking; haat alle zonde; wees op uw hoede voor alle kwade hartstochten; oefen het geloof in de verzoening.' Deze en dergelijke vermaningen worden vanaf duizenden hedendaagse kansels in eindeloze hoeveelheid met kwistige hand over de zoekende zondaars uitgestrooid.

Maar de natuur, de diepte, de kracht, de indrukken, de scherpe overtuigingen, de verzuchtingen, de smart, de donkere vooruitzichten, het wegzinken in vertwijfeling, de totale hulpeloosheid, de dikke duisternis, het ellendige ongeloof, kortom, al deze innerlijke werkzaamheden die plaatsvinden in een zoekende zondaar, worden door al de letterknechten van deze tijd overgeslagen. Deze dingen worden als vanzelfsprekend beschouwd en ze worden of totaal weggelaten of slechts licht aangeroerd. Maar, als we willen weten wat het is dat een ziel zalig maakt, dan moeten we weten wat die staat is *waaruit* een ziel wordt zalig gemaakt. Als we het begin niet hebben, dan kunnen we het midden niet hebben en ook het eind niet. Maar onze hedendaagse belijders en predikanten hadden nooit een begin in hun godsdienst. Ze zijn van hun jeugd af aan vroom geweest; of ze hadden het voordeel van godsdienstige ouders, of ze werden opgevoed op de zondagschool, of ze zaten onder een evangelische prediker, of ze kregen een goed boek in handen en dat maakte hen vroom, of ze werden ernstiger en doordrongen van de noodzaak van de godsdienst, of ze huwden met een godsdienstige vrouw of man, en zo werden ze ook godsdienstig. Zulke en soortgelijke verhalen worden dagelijks gepubliceerd in vrome tijdschriften, tijdens gesprekken verhaald of op kerkelijke vergaderingen bekendgemaakt en onvoorwaardelijk, uit de aard der liefde, ontvangen als ware bevinding en een echt werk der genade. Maar waar is er één uit duizend te vinden die kan

vertellen hoe God met hem begonnen is en wat zijn gevoelens waren onder Zijn Goddelijke onderwijzingen? Wie kan de weg beschrijven waardoor hij geleid werd, de op- en neergangen die hij ondervonden heeft, de veranderingen die hij ondergaan heeft, hoe hij van vat tot vat geledigd is, en de strijd waarin hij gewikkeld is geweest? Wie, van duizend belijders, kan met gevoel spreken over de alsem en de gal van de zonde, de giftige angels van de schuld, de pijlen van God in de consciëntie, de modder en het vuil van een wanhopig verdorven hart? Wie kan spreken over de aanvechtingen, de wegzinkingen en worstelingen, de afwisselende hoop en vrees, de stralen van licht en de schaduwen van de duisternis, de kortstondige ogenblikken van vertrouwen, de spoedig terugkerende vertwijfeling en al de verschillende ontdekkingen van een ontwaakte ziel? Walging en verfoeiing van zichzelf in stof en as, sombere voorgevoelens van eeuwige straf, een schreien tot God uit de diepte van zijn schuld, gevolgd door vlagen van somber stilzwijgen, afwisselend berouw en verharding van het hart, nu eens overwonnen door de zonde en dan weer treurend en zuchtend over zijn zwakheid ertegen - zulke ervaringen als deze, hoe weinigen spreken erover met dat gevoel, die zalving en kracht die aantonen dat ze erdoorheen gegaan zijn! O, nogmaals, de zware last van de zonde, het dagelijkse gewicht van het kwaad, de stromen van trouweloosheid en atheïsme, de stortvloed van vuil, wellust en onzedelijkheid, het plotseling te binnen vallen van godslasterlijke gedachten, afschuwelijke inbeeldingen, walgelijke gedachten, afschuwelijke vervloeking en al de opwellingen van de vuile bodem van een zinnelijk en duivels hart. Welke predikant uit duizend geeft nu in zijn prediking er enig blijk van dat zo'n pad door hem bewandeld is? Maar als zaligmaking een voorafgaande staat insluit waaruit men verlost wordt, dan zeg ik dat het kinderlijke dwaasheid is om te praten over verlost te zijn als we niet bij bevinding weten van wat we verlost worden. Als een mens me vraagt: 'Wat is het dat een

ziel zalig maakt?' dan antwoord ik: 'Waarom stelt u die vraag? Voordat er iets over zaligmaking gekend kan worden, moet er eerst een andere les geleerd worden. Als u deze niet geleerd hebt, dan hebt u met de andere vraag niets te maken. U kunt er evengoed aan denken om de gewone breuken te leren, voordat u hebt leren lezen. Wat is echter uw beweegreden om een antwoord op deze vraag te willen hebben? Wilt u een paar begrippen leren om uw oordeel te vormen, om een zuivere belijdenis aan te nemen? Als dit uw drijfveer is, dan heb ik voor u geen boodschap. U moet eerst een andere les gaan leren, en voordat u deze geleerd hebt, kan ik uw vraag niet beantwoorden.'

Wat is zaligheid?

Zaligheid is een geschenk, het kostbaarste en rijkste geschenk dat de handen van een drie-enig God, Wiens Naam Liefde is, kan geven. Het is een deel, een erfenis, een bezit, een schat, een eeuwige werkelijkheid. Het volle bezit, de algehele genieting, de volledige verwerving van dit voorbeschikte gewicht der heerlijkheid wordt zeker bewaard voor een toekomstige staat; maar de voorproefjes, de eerste vruchten, de vroegrijpe druiven, de eerste dauwdruppels van deze eeuwige erfenis worden geschonken aan de uitverkorenen, terwijl ze op aarde zijn. De eeuwigdurende genieting van de tegenwoordigheid en heerlijkheid van Christus wordt in de Schrift dikwijls vergeleken met een huwelijk. Zo lezen we in Openbaring 19:7 van 'de vrouw van het Lam' en van 'de bruiloft des Lams'. Zo wordt van de Kerk gezegd dat ze 'geleid wordt tot de Koning in gestikte klederen', zoals de bruid in oosterse landen door de vader naar de bruidegom gebracht werd (Gen. 29:23).

Maar we lezen ook van de 'ondertrouw', die altijd aan de viering van de bruiloft voorafging. 'Ik gedenk de weldadigheid uwer jeugd, de liefde uwer *ondertrouw*' (Jer. 2:2). 'Ik heb ulieden toebereid om u als een reine maagd aan één Man voor te stellen,

namelijk aan Christus' (2 Kor. 11:2). Zo was 'Jozef ondertrouwd met de maagd Maria, eer zij samengekomen waren' (Matth. 1:18), dat wil zeggen voordat zij man en vrouw geworden waren. Nu was deze ondertrouw een noodzakelijk voorafgaande inleiding tot het huwelijk, al was het niet hetzelfde. En daarom werd een ondertrouwde maagd gestraft als een overspeelster door de Levitische wet, als ze ontrouw was aan haar ondertrouwde man (Deut. 22:24). Ondertrouwd te zijn had het karakter van het huwelijk in zich, al was het niet hetzelfde als het huwelijk. De betrokkenen leefden niet samen en waren niet in het bezit gesteld van elkaar. Zo vindt *in dit leven* de geestelijke ondertrouw plaats en het geestelijk huwelijk in het toekomstige leven: 'En Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden. En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof; en gij zult de HEERE kennen' (Hos. 2:18 en 19).

Dus, als we de zaligheid beschouwen, dan zullen we zien dat ze uit drie delen bestaat: verleden zaligheid, tegenwoordige zaligheid en toekomstige zaligheid. De verleden zaligheid bestaat hieruit, dat onze namen geschreven staan in het boek des levens des Lams van voor de grondlegging der wereld. De tegenwoordige zaligheid bestaat uit de openbaring van Jezus aan de ziel, waarbij Hij de ziel aan Zichzelf ondertrouwt. En de toekomstige zaligheid bestaat uit de eeuwige genieting van Christus, wanneer de uitverkorenen zullen aanzitten aan het avondmaal van de bruiloft des Lams en voor eeuwig bij de Heere zullen zijn. Nu, zoals niemand ooit zal genieten van de toekomstige zaligheid die geen deel heeft in de verleden zaligheid - met andere woorden, zoals niemand ooit bij Christus zal zijn in Zijn eeuwige heerlijkheid van wie de naam niet geschreven werd in het boek des levens van alle eeuwigheid - zo zal niemand de toekomstige zaligheid genieten die leeft en sterft zonder dat hij de tegenwoordige zaligheid geniet.

Anders gezegd, niemand zal ooit voor eeuwig bij Christus in

heerlijkheid leven, die niet door Hem ondertrouwd werd in dit leven door de openbaringen van Hemzelf aan zijn ziel. Volgens de Joodse gewoonte gaf de man, in de tijd van de ondertrouw, aan de bruid een stuk zilver in aanwezigheid van getuigen, en dan zei hij tegen haar: 'Ontvang dit stuk zilver als een onderpand dat je op de bepaalde tijd mijn vrouw zult worden.' En de betrokkenen wisselden dan hun ringen. Deze ontmoeting van het ondertrouwd paar, dat op dat moment elkaar voor het eerst zag, is een innemend zinnebeeld van de eerste ontmoeting van de ziel met Christus. Het meisje had gehoord van de jongeman, maar had hem tot dan toe nooit gezien, zoals zoekende zielen van Jezus horen door het gehoor van het oor, voordat hun ogen Hem zien. De sluier bedekte haar gelaat (Gen. 24:65), zoals de sluier hun hart bedekt (2 Kor. 3:15), totdat Jezus de sluier in tweeën scheurt van boven tot beneden. De bruidegom gaf zijn ondertrouwd vrouw een stuk zilver als onderpand dat alles wat hij had van haar was. En zo geeft Christus aan de ziel die Hij zichzelf ondertrouwt door Zijn openbaringen, een onderpand, een teken, een getuigenis, die op zichzelf de eerste vruchten zijn van het eeuwige leven en de verzekering daarvan. De betrokkenen verwisselden ringen als een onderpand van wederzijdse liefde en eeuwige trouw. En zo, wanneer Christus Zichzelf aan de ziel openbaart in zijn stervende liefde, dan worden wederzijdse afspraken, wederzijdse beloften, wederzijdse verzekeringen en plechtige beloften van trouw en liefde tussen de ziel en Hem uitgewisseld. 'Deze zal zeggen: Ik ben des HEEREN; en die zal zich noemen met de naam van Jakob; en gene zal met zijn hand schrijven: Ik ben des HEEREN' (Jes. 44:5). In deze tijd, 'op de dag van des Konings bruiloft' (Hoogl. 3:11), is de taal van de ziel: 'Ik heb grote lust in Zijn schaduw, en zit eronder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet. Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij' (Hoogl. 2: 3 en 4).
Alle leerstellingen, begrippen, formuleren, geloofsblijdenissen

en voorschriften en ceremoniën die niet voldoen aan deze geopenbaarde zaligheid, zijn als stof in de weegschaal en als stoppelen die door de wind voortgedreven worden. Wat is nu bijvoorbeeld uitverkiezing, tenzij aan mijn ziel geopenbaard wordt dat ik uitverkoren was van voor de grondlegging der wereld? Wat houdt de verlossing voor mij in, tenzij het verzoenende bloed van het Lam op mijn consciëntie gesprenkeld wordt? Wat betekent de eeuwigdurende liefde van een drie-enige Jehova, tenzij die eeuwige liefde in mijn hart uitgestort wordt door de Heilige Geest? Wat betekent de uiteindelijke volharding van de heiligen, tenzij er een gezegende genieting van is in de consciëntie als een persoonlijke werkelijkheid?

Deze dingen onthuld te zien in de Bijbel is niets. Ze te horen prediken door een van Gods dienstknechten is niets. De waarheid van deze dingen te aanvaarden met ons verstand en er met standvastige instemming naar te luisteren is niets. Duizenden die God lasteren in de hel, hebben dit allemaal gedaan. Maar als eeuwige verkiezing, persoonlijke verlossing, toegerekende gerechtigheid, onfeilbare liefde en al de andere schakels van de gouden keten neergelaten zijn in de ziel vanaf de troon van God, als de schoonheid, heerlijkheid en geluk van de zaligheid in al haar onderdelen - verleden, tegenwoordige en toekomstige - aan het hart zijn geopenbaard en verzegeld op de consciëntie, dan is dit alles in allen. En daarom hebben alle twijfelingen en vrezes, alle overtuigingen van zonde, alle bittere ontdekkingen van inwendige vuilheid, alle vreselijke aanschouwingen van God in het licht van een verbroken wet, alle klachten, zuchten en tranen, alle neerslachtige stemmingen en sombere voorgevoelens van de dood en het oordeel die niet leiden tot en die niet eindigen in een bekendgemaakte zaligheid en een geopenbaarde Jezus voor een mens zijn ogen sluit bij de dood, niets meer te maken met godsdienst dan het rammelen van de ketenen van een gek of de huilende razernij van een waanzinnige.

De ziel van een mens moet verdoemd worden of zalig gemaakt worden. En wat de inwendige godsdienst betreft, moet een mens de zaligheid bezitten als een inwendige werkelijkheid, als een gekend, genoten, geproefd, gevoeld en getast bezit, of anders zal hij nooit het Koninkrijk der hemelen binnengaan. Hij kan lid zijn van de staatskerk of van een afgescheiden kerk, hij kan een calvinist zijn of een arminiaan, een baptist of een independent, wat dan ook, en toch betekent heel zijn belijdenis niets meer voor zijn zaligheid dan de snit van zijn kleding, de lengte van zijn gestalte, of de kleur van zijn huid. Alles van uitwendige aard, ja, zelfs de waarheid zelf, is een bed dat te kort en een deksel dat te smal is. En dus kunnen heel de beginselvastheid van een mens, zijn zuiverheid in de leer, het wandelen naar de inzettingen, een lang en standvastig belijden, en alles waarop duizenden rusten voor hun zaligheid, wat alleen van uitwendige aard is, net zo min de zonde wegnemen, het recht Gods bevredigen en de ziel het recht geven op de hemel als de godslastering van een ordinaire vloeker of de ontuchtige praat van een hoer.

Waaruit de zaligheid niet bestaat

Als men dan aan ons de vraag stelt: *Wat is het dat een ziel zalig maakt?* dan antwoorden we dat het niet is uit de werken der rechtvaardigheid, die we gedaan hebben of kunnen doen. We worden ook niet zalig door het gebruik van onze vrije wil, die alleen maar vrij is in het kiezen van het kwaad en het liefhebben van het kwaad, of door in te stemmen met de aangeboden genade, waartoe we geen natuurlijke kracht bezitten. Zalig worden we ook niet door waakzaamheid, gebed en vasten, of door zelfverloochening, matigheid en uitwendige heiligmaking, of door het waarnemen van enige plichten en vormen, kortom, we worden niet zalig door een enkel iets, of door een groot aantal dingen tezamen, die afhangen van de natuurlijke wijsheid en kracht van de mens. Nogmaals, de zaligheid is niet gelegen in verstandelijke

kennis, of dat we blijk geven van een vaste overtuiging van de waarheid, of dat we werkingen van de natuurlijke consciëntie vertonen die ons dwingen in te stemmen dat men zalig wordt uit vrije genade. De zaligheid is ook niet gelegen in een leven dat uitwendig overeenkomt met het Evangelie, of in het lidmaatschap van een evangelische kerk, of in een natuurlijke genegenheid voor Gods kinderen en voor Gods dienstknechten, of in ijver voor de bevindelijke waarheid, of in opofferingen die gedaan worden om de waarheid te ondersteunen. De zaligheid is ook niet gelegen in twijfelingen en gevoelens van vrees, in verdrukkingen en verzoeking, in werkingen van inwendige verdorvenheid, in wettische angsten, in buien van sombere neerslachtigheid en hartverscheurende wanhoop. Al deze dingen 'gaan met de zaligheid gepaard', en ze zijn te vinden in al de erfgenamen der heerlijkheid, maar sommige ervan of alle kunnen in dezelfde mate in huichelaars, afvalligen en verworpenen gevonden worden.

Nogmaals, de zaligheid bestaat niet uit *begeerten*, want 'de luiaard begeert en heeft niet', en ook niet uit *tranen*, want 'Ezau schreeuwde met een grote en bittere schreeuw gans zeer' (Gen. 27:34). Ze bestaat ook niet enkel en alleen uit *zoeken*, want 'velen zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen' (Luk. 13:24), en ook niet uit het *willen*, want 'het is niet desgenen die wil', en niet in het *lopen*, 'want het is niet desgenen die loopt' en hoewel 'allen lopen in de loopbaan, is er maar één die de prijs ontvangt.' De zaligheid bestaat ook niet uit *uitwendige gaven* om te preken en te bidden, zoals een mens die 'hemelse gaven kan smaken' en dat toch 'zijn einde tot verbranding is' (Hebr. 6:4 en 8), wat het geval was toen Saul profeteerde, Judas preekte en de zonen van Sceva duivelen uitwierpen in de Naam van Jezus. De zaligheid bestaat ook niet uit *natuurlijk geloof*, zoals 'Simon de Tovenaar geloofde en gedoopt werd' (Hand. 8:13), en ook niet uit *natuurlijke hoop*, omdat er 'een hoop van de huichelaar' is 'die vergaan zal'; en ook niet uit *natuurlijke vertroosting*, zoals er 'een wandelen is in de

spranken van ons eigen vuur', ook niet uit *ijdel vertrouwen*, zoals 'de zot oplopend toornig is en zorgeloos' (Spr. 14:16), ook niet uit *het praten over godsdienst*, want 'die dwaas is van lippen, zal omgeworpen worden', ook niet uit het feit dat *anderen wel over ons denken*, zoals Paulus eens goede gedachten koesterde over Demas (Filémon:24), 'die deze tegenwoordige wereld liefgekregeen heeft' (2 Tim. 4:10), en ook niet in het feit dat *Gods kinderen een band met ons voelen*, zoals David 'Achitofel in zoetigheid heimelijk raadpleegde, en in zijn gezelschap ten huize Gods wandelde' (Ps. 55:15).

Om het geheel samen te vatten: de zaligheid bestaat niet uit iets *van het vlees*, dat wil zeggen: niet uit iets aards, menselijks en natuurlijks, daar 'het vlees niet nut is' (Joh. 6:63), en 'niet de *kinderen des vleses*, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen der belofte worden voor het zaad gerekend' (Rom. 9:8). Dus kan niemand zijn eigen ziel verlossen, en niemand kan God een rantsoen voor zichzelf of voor zijn broeder geven (Ps. 49:8), maar 'alle vlees is als gras' en het is alleen geschikt om afgemaaid te worden en in het vuur geworpen te worden (Matth. 6:30).

Conclusie

We komen dan tot deze conclusie, waartoe God vroeger of later iedere uitverkoren ziel zal doen komen, namelijk dat zij die zalig gemaakt worden, zalig gemaakt worden omdat God hen *zalig wil maken*, dat 'Hij barmhartig is, die Hij barmhartig wil zijn', en die alleen (Rom. 9:15), dat Hij hen niet zalig maakt uit oorzaak van enige vooruitgeziene goedheid in hen, dat Hij hen vrijwillig, eeuwig en onveranderlijk liefheeft, en dat ze verlost, gerechtvaardigd, levend gemaakt, geheiligd, bewaard en verheerlijkt worden, alleen omdat ze de voorwerpen zijn van de onverdiende liefde van een drie-enige Jehova.

Hier hebt u dan het antwoord op de vraag: Wat is het dat een ziel zalig maakt?

1. Het is een aandeel te hebben in de verkiezende liefde van God de Vader, in het verlossende bloed en de rechtvaardigende gerechtigheid van God de Zoon en in de levendmakende, heiligende werkingen van God de Heilige Geest. Dat is de erfenis die aan de uitverkorenen voor eeuwig verzegeld is door 'een verbond dat in alles wel geordineerd en bewaard is'. Dit is de zaligheid *uitwendig*, en hij die geen deel of lot in deze zaligheid heeft, zal in zijn zonden omkomen onder de toorn van een God Die rechtvaardig en heilig is.

2. Maar er is ook de zaligheid *in het binnenste*, die bestaat uit de openbaring van Jezus aan de ziel, waarbij verkiezende liefde, verzoenend bloed, rechtvaardigende gerechtigheid en een eeuwig erfenis in de hemel aan de ziel verzegeld worden en persoonlijke, onderwerpelijke werkelijkheden worden. Tot deze innerlijke genieting van de zaligheid zijn al Gods kinderen uitverkoren, en niemand van hen sterft zonder een groter of kleiner aandeel daarin. Sommigen van hen zijn nu weliswaar overmand door de schrik van de wet, anderen twijfelen en vrezen, anderen zien zichzelf alleen maar als huichelaars, anderen zuchten onder de last van de zonde, anderen worden overwonnen door de macht van hun wellusten, anderen worden gekweld door de duivel, anderen verliezen de moed vanwege hun toestand, en allen zijn in zware strijd gewikkeld met de oude mens der zonde. Nogmaals, sommigen hebben zielenmart vanwege hun terugvallen in de zonde, anderen verfoeien zichzelf in stof en as, anderen worden gekweld door de zwaarste verzoekingen, anderen zijn vervuld met opstand en gemelijkheid, anderen zitten verward in de strikken van de satan, en anderen zitten terneer in koppig stilzwijgen of worden bijna verslonden door wanhoop. Sommigen hebben nooit hun Heiland gevonden, en anderen zijn Hem kwijtgeraakt; sommigen hebben nooit vergeving en verlossing gevoeld, en anderen zijn 'wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen'; sommigen zijn besloten, en ande-

ren kunnen niet uitkomen; sommigen hopen tegen hoop, en anderen trekken bewijzen in twijfel; sommigen worden 'de ganse dag geplaagd en hun straffing is er alle morgens', en anderen vrezzen dat ze bastaarden zijn, omdat 'de roede Gods niet op hen is.' Maar zoals het gehele huisgezin Gods een gemeenschappelijk belang heeft bij de zaligheid die *uitwendig* is, zo komen ze allemaal op dit punt wat de zaligheid betreft overeen, namelijk dat de zaligheid *inwendig* is, dat ze een *bovennatuurlijke* godsdienst moet inhouden, een geopenbaarde Zaligmaker, een bekendgemaakte rechtvaardigheid, een besprengde consciëntie, een verzegelde vergeving, een uitgestorte liefde, een genoten verlossing, die alleen bevredigen kan en zalig kan maken. En daarom dienen al hun ontblotingen, ontledingen, kastijdin- gen, verzoeking, worstelingen, droefheid, zuchten, kermen en tranen, dienen al hun twijfels, angsten, verschrikkingen, schud- dingen, duisternis en moedeloosheid, dienen al hun aanschou- wingen van de rechtvaardigheid Gods in een heilige wet, dienen al hun op- en neergangen, veranderingen, slingeren, schuld, veroordeling en bittere gevoelens van pijn vanwege de zonde, in één woord, dienen al hun bevindingen van de diepten van een hopeloos verdorven hart in de handen van de gezegende Geest om hen tot dit punt te brengen, namelijk dat de zaligheid alleen gelegen is in het bloed van Christus, en dat deze zaligheid aan en in hen geopenbaard moet worden, om hen te verlossen van de vlammen van de hel.

'Maar', zeggen de arminianen, 'als de zaligheid is zoals ze hier beschreven wordt, wat komt er dan terecht van de belangen van de zedelijkheid, welke voorziening is er dan getroffen voor de goede werken, welke zekerheid is er voor de heiligheid van het leven? Zal een geloof in zijn uitverkiezing een mens niet vermetel maken, zal een vertrouwen in zijn uiteindelijke volharding hem niet zorgeloos maken, en zal een overtuiging dat hij zich niet uit het verbond kan zondigen, hem niet aanzetten tot losbandig-

heid?' Hierop antwoorden we: 'Ja, dat zullen de vruchten en uitwerkingen van de leer der genade zijn, en dat zijn ze, als ze niet door Gods hand in de ziel worden gewerkt. Dat zullen de vruchten zijn als ze alleen geleerd worden in het verstand en het oordeel, zoals honderden ze leren.' Maar deze uitwerking bewijst niet dat de leerstellingen onwaar zijn, maar ze is eerder een vervulling van het Woord van God: 'Hun tafel', dat wil zeggen de leerstellingen die voor hen uitgespreid zijn, en waarmee ze be- weren dat ze zich voeden, 'worde voor hun aangezicht tot een strik en tot volle vergelding, tot een valstrik' (Ps. 69:23). We lezen van 'vlekken' in de eerste gelovigen, 'liefdemaaltijden, waarbij zij zichzelf weiden zonder vrees.' Deze mensen dronken de leer van de uitverkiezing enzovoort in, niet gedeeld door heilige eerbied, niet vergezeld van een beven bij het Woord van God en een geestelijk eerbied voor Zijn vreselijke majesteit. Nu, van zulke personen wordt gezegd dat ze 'de genade van God veranderen in ontuchtigheid', en dat ze met goddeloze woorden 'de enige Heerser, God, en onze Heere Jezus Christus verloochenen.'

Maar, omdat goddeloze mensen de rechte wegen des Heeren bederven en de waarheid tot hun eigen ondergang misbruiken, volgt daar dan uit dat dezelfde uitwerkingen volgen op dezelfde leerstellingen waar ze geestelijk geleerd en geestelijk ontvangen worden? De stralen van de zon trekken ziekte en koorts uit het vernietigende moeras en veranderen een dood geraamte in een kadaver. Maar, als de zon minder zuiver is, als haar stralen- bundels minder helder zijn, als haar stralen minder vrolijk zijn, is dan haar groeizame warmte minder koesterend voor ieder kruid, iedere vrucht en iedere bloem, omdat ze verrotting haalt uit wat op zichzelf verrot is en bederf haalt uit wat op zichzelf bedorven is? En daarom, omdat de leer van genade die ontvangen wordt in een verdorven hart, er alleen toe dient om er zijn natuurlijke verdorvenheid uit te halen, volgt hier niet uit dat dat ook het geval is waar het woord des levens ontvangen wordt 'in een eerlijk

en goed hart' (Luk. 8:15), dat wil zeggen een hart dat eerlijk gemaakt wordt doordat er een hemels licht in schijnt, en dat goed of gelijkvormig gemaakt wordt aan God door de afdruk van Zijn Goddelijk beeld (Matth. 19:17). In deze voorbereide grond schieten de leerstellingen van genade diep wortel, en wanneer ze van tijd tot tijd nat gemaakt worden door de dauwdruppels en de regen van de gezegende Geest, dan brengen ze vruchten voort in overvloed.

De innerlijke vruchten die ze voortbrengt

1. De eerste vrucht is *bekering*, die bestaat in een verandering van het hart, een verandering van de genegenheden, een verandering van gevoelens, het zich wenden van vormelijke zaken naar geestelijke zaken, van vrije wil naar vrije genade, van zelfgerechtigheid naar zelfverfoeiing, van schijnheiligheid naar eerlijkheid, van zelfrechtvaardiging naar zelfveroordeling, van een uiterlijk belijden naar een levend geloof.
2. De tweede vrucht is *godsvreze*, waardoor men zich bewust wordt van Gods hartdoorzoekende aanwezigheid. Men beeft bij Zijn afkeurende blik, vreest Zijn ongenoegen, is bang voor Zijn oordelen, voelt Zijn kastijdende hand en zoekt boven alles Zijn gunst en het licht van Zijn aanschijn.
3. De derde vrucht is *nederigheid*, die voortkomt uit een kennis van God en een kennis van zichzelf, en die bestaat uit een geestelijke kennis van de bedrieglijkheid en goddeloosheid van zijn hart. Ze bestaat uit het anderen uitnemender achten dan zichzelf, uit het aanvoelen hoe weinig genade en echte godsdienst men bezit, uit het belijden van zijn slechtheid voor God en de mensen, uit het zitten aan Jezus' voeten om van Hem geleerd te worden, om een zuigeling te zijn in hulpeloosheid, zwakheid, dwaasheid en nietigheid.
4. Een vierde innerlijke vrucht is *Goddelijke droefheid*, die voortkomt uit een gezicht op de lijdende Zaligmaker, en die zich

vertoont in het haten van zichzelf, in het verfoeien van de zonde, in het kermen over zijn terugvallen in de zonde en in het hebben van zielsmart over het feit dat men zo dikwijls verward zit in de strikken van zijn wellusten en hartstochten. Deze droefheid wordt vergezeld van teerheid, van het wegsmelten van het hart, van stromen van liefde voor de Verlosser, van verontwaardiging jegens zichzelf en van een ernstig verlangen om nooit meer te zondigen.

5. Een vijfde vrucht is *hoop*, die voortkomt uit wanhoop, en die in de ziel opgewekt wordt door een geestelijke ontdekking van het mededogen, de barmhartigheid, de verdraagzaamheid, de liefde en goedertierenheid en het medelijden van de Vader der barmhartigheden en de God van alle vertroosting. Dit opent het hart in gebed en doet de eigenzinnige koppigheid ervan versmelten. Het verruimt de enge, zelfzuchtige, jaloerse, bekrompen gedachten die het hart van God heeft. De hoop houdt het hart vast als een zeker en onwrikbaar anker te midden van stormen en orkanen, en ze bemoedigt het om te wachten aan de deur der barmhartigheid totdat de volle verlossing komt.

6. De zesde vrucht is *liefde*, die bestaat uit liefde tot *God* vanwege Zijn tedere barmhartigheden, liefde en goedertierenheid en verdraagzaamheid te midden van en ondanks al onze verdorvenheid, weerspannigheid, slechtheid en vreselijke goddeloosheid. De liefde bestaat uit liefde tot *Christus* als een Zaligmaker, Die zo gepast is voor onze ellendige toestand, waarin we ons als vuile, verdorven, verdoemenswaardige ellendelingen bevinden. Ze bestaat uit liefde tot de beproefde, gekwelde en verzochte *kinderen van God*, omdat ze medelijders en mede-erfgenamen zijn. Ze bestaat uit liefde tot de dienstknechten van Christus, omdat ze boodschappers zijn met een boodschap voor onze schuldige zielen, en omdat ze de uitleggers zijn van onze bevinding, de uitdelers van de hemelse verborgenheden en de ontdekkers van de verborgen dingen van het hart (1 Kor. 14:25). Ze bestaat uit

liefde *tot de waarheid Gods*, die ons vrij maakt, tot het *Woord* van God, dat ons hart is binnengetreten, en *tot de beloften* van God, die ons van tijd tot tijd bemoedigd hebben.

Dit zijn slechts een paar van de *innerlijke* vruchten die de leer van genade altijd voortbrengt, als ze geestelijk in de ziel ontvangen wordt.

De uitwendige vruchten die ze voortbrengt

Maar behalve deze zijn er in de tweede plaats *uitwendige* vruchten. Dat zijn: scheiding van een goddeloze wereld en scheiding van een belijdende wereld, eerlijkheid en vrijmoedigheid in de zaak der waarheid, milddadigheid tot de armen en behoeftigen van Gods huisgezin, algemene beginselvastheid in levenswijze en omgang, afschuw van alle listen bij het uitoefenen van zijn beroep, waaronder bedrog in het doen van zaken en fraude in de handel, het haten van vlijen en het haten van gevleid te worden, kortom, een leven dat overeenkomt met de voorschriften en verordeningen van het Evangelie.

Dat zijn nu de *inwendige* en *uitwendige* vruchten die voortgebracht worden door de leer van genade, als deze door de gezegende Geest aan de ziel wordt toegepast. Omdat God de enige Fontein is van leven, genade en vruchtbaarheid, put de ziel die in Zijn gezegende tegenwoordigheid gebracht is om met Hem te wandelen en gemeenschap met Hem te hebben en toegang tot Hem hebben, uit deze heilige nabijheid flauwe kentekenen van gelijkvormigheid aan Hem in dit leven.

En zo zijn de eeuwige verkiezing, die geopenbaard wordt aan het hart, de persoonlijke verlossing, die toegepast wordt aan het hart, de toegerekende gerechtigheid, die verzegeld wordt op de consciëntie, en de nimmer falende getrouwheid, die in het binnenste geopenbaard wordt, en die absoluut niet tot losbandigheid leiden, de enige waarheden die echte vruchten zullen

opleveren. En daartegenover zijn alle zelfverloochening, uiterlijke heiligheid, doding van het vlees, lange gebeden en al de goede werken uit de arminiaanse catalogus niets dan vervalsingen en nabootsingen van de vruchten van de Geest, en ze zullen daarom hun misleide bezitters overlaten aan de rechtvaardige wraak van Hem, Die een verterend Vuur is.